

Antwoordnota

Bij de Zeeuwse Omgevingsvisie

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Zeeland op 12 oktober 2021

Versienummer: 1.1

Inhoud

1	Inleiding.....	4
1.1	Inspraakperiode	4
1.2	Inspraakreacties	4
2	Hoofdlijnen zienswijzen ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Minicampings.....	6
2.3	Woningvoorraad	6
2.4	Veehouderij.....	7
3	Individuele zienswijzen ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie	8
1.	ZMf	8
2.	Bouwend Nederland, afdeling Zeeland (Bouwend Zeeland)	8
3.	VNO-NCW	8
4.	Inspreker 1	9
5.	Inspreker 2	9
6.	Vekabo	9
7.	Stichting Duinbehoud.....	10
8.	Vattenfall.....	10
9.	Gemeente Borsele	11
10.	ZLTO	11
11.	Inspreker 3	12
12.	RCE	12
13.	Stichting Zeeuws Platform Stralingsrisico	13
14.	Inspreker 4	14
15.	Gemeente Tholen	14
16.	Werkgroep wonen van platform Onbegrensd zeeuwsvlaanderen.....	14
17.	Regio Zeeuws-Vlaanderen	16
18.	Gemeente Schouwen-Duiveland	17
19.	Leidingenstraat Nederland (LSNED).....	17
20.	Inspreker 5	17
21.	Inspreker 6	18
22.	Inspreker 7	18
23.	Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV)	18
24.	Inspreker 8	18
25.	Agriteam.....	19
26.	North Sea Port.....	19
27.	Veiligheidsregio.....	22
28.	Inspreker 9	22
29.	Stichting ZorgSaam Zorggroep Zeeuws-Vlaanderen.....	23
30.	NBV De Steltkluut.....	23

31.	Inspreker 10	27
4	Ambtshalve wijzigingen op Ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie	28

1 Inleiding

1.1 *Inspraakperiode*

Gedeputeerde Staten van Zeeland hebben op 6 juli 2021 de ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie vrijgegeven voor de formele inspraakprocedure. De ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie heeft vanaf 9 juli 2021 tot en met 22 augustus 2021 ter inzage gelegen in de Abdij 6 te Middelburg en is ook digitaal aangeboden via www.zeeland.nl.

Tijdens de inspraakperiode heeft eenieder schriftelijk een inspraakreactie op de ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie ter kennis van Gedeputeerde Staten kunnen brengen.

De Zeeuwse Omgevingsvisie bevat beleid over de leefomgeving zoals economie, ruimtelijke ordening, mobiliteit, natuur, cultuur, water, klimaat en milieu. De visie heeft een uitgebreid participatieproces doorlopen.

De Zeeuwse Omgevingsvisie heeft een wettelijke basis in de Wet ruimtelijke ordening (art. 2.2), Wet Milieubeheer (art. 4.9), Waterwet (art. 4.4) en Planwet verkeer en vervoer (art. 5), maar voldoet ook aan de eisen voor een Omgevingsvisie die gesteld worden door de Omgevingswet.

1.2 *Inspraakreacties*

Overzicht van alle ontvangen reacties (privépersonen zijn in deze antwoordnota geanonimiseerd vanwege openbare publicatie op de provinciale website)

1. Zeeuwse Milieufederatie
2. Bouwend Nederland, afdeling Zeeland (Bouwend Zeeland)
3. VNO-NCW
4. Inspreker 1
5. Inspreker 2
6. Vekabo
7. Stichting Duinbehoud
8. Vattenfall
9. Gemeente Borsele
10. ZLTO
11. Inspreker 3
12. Rijksdienst van Cultureel Erfgoed (RCE)
13. Stichting Zeeuws Platform Stralingsrisico
14. Inspreker 4
15. Gemeente Tholen
16. Werkgroep wonen van platform Onbegrensd zeeuwsvlaanderen
17. Regio Zeeuws-Vlaanderen
18. Gemeente Schouwen-Duiveland
19. Leidingenstraat Nederland
20. Inspreker 5
21. Inspreker 6
22. Inspreker 7
23. Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV)
24. Inspreker 8
25. Agriteam
26. North Sea Port
27. Veiligheidsregio
28. Inspreker 9
29. Stichting Zorgzaam Zorggroep Zeeuws-Vlaanderen
30. NBV De Steltkluut
31. Inspreker 10

Ontvankelijkheid.

Alle zienswijzen zijn binnen de termijn (al dan niet pro-forma met aanvulling achteraf) ontvangen en voldoen aan de gestelde eisen.

Beantwoording

De antwoordnota beschrijft eerst de hoofdlijnen van de reacties op de ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie, met daarbij het antwoord van de Provincie en voorgestelde wijzigingen in het document n.a.v. de inspraakreacties. Daarna volgen de individuele reacties met antwoord.

De voorgestelde wijzigingen worden verwerkt in de Zeeuwse Omgevingsvisie. Op 28 september 2021 wordt hierover besloten in de vergadering van Gedeputeerde Staten van Zeeland en wordt de Zeeuwse Omgevingsvisie aangeboden aan Provinciale Staten van Zeeland voor vaststelling.

Conclusies

Een aantal zienswijzen leidt tot aanpassing van het voorstel voor de Zeeuwse Omgevingsvisie zoals dat aan Provinciale Staten wordt voorgelegd ter besluitvorming.

2 Hoofdpijnen zienswijzen ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie

2.1 Algemeen

De Omgevingsvisie is opgesteld met actieve deelname van een groot aantal partijen in Zeeland. De mogelijkheid om zienswijzen in te dienen is het formele sluitstuk van het participatieproces. In het voortraject zijn al heel veel standpunten en belangen afgewogen. Met name de achterbanraadpleging heeft heel veel reacties opgeleverd die in de ontwerp Omgevingsvisie zijn verwerkt. Dat heeft als gevolg dat er relatief weinig zienswijzen zijn ingediend. Dit neemt niet weg dat iedereen de gelegenheid heeft via een zienswijze standpunten te delen en te vragen om aanpassing van de Omgevingsvisie. Voor zover dit punten zijn die eerder in het proces aan de orde zijn geweest, is dit in de antwoordnota vermeld. Voor indieners van zienswijzen kan dit betekenen dat de reactie geheel of gedeeltelijk gelijk is aan de eerder ontvangen reactie.

2.2 Minicampings

In verschillende zienswijzen wordt gevraagd om het maximumaantal recreatie-eenheden op minicampings te vergroten of helemaal los te laten. De hoofdreden voor dit verzoek is dat de opbrengsten voor de ondernemer hierdoor kunnen toenemen en daarmee ruimte ontstaat voor investeringen in het bedrijf.

Dit onderwerp is in het kader van de achterbanraadpleging uitgebreid besproken met de vertegenwoordigers van betrokken partijen. Wij zien een duidelijk verschil van mening over de vraag hoe groot een minicamping kan worden, zonder dat het onderscheid tussen kleinschalige en reguliere recreatie verloren gaat en de omgevingskwaliteit in het geding komt.

Reguliere verblijfsrecreatie is een hoofdfunctie en is sterk gereguleerd. Het beleid voor reguliere recreatie is de afgelopen jaren op basis van de afspraken uit de kustvisie verder aangescherpt. Kwaliteitsverbetering is het uitgangspunt, uitbreiding is beperkt en alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk en nieuwvestiging is gekoppeld aan het oplossen van verblijfsrecreatieve knelpunten via een gebiedsaanpak.

Kleinschalig kamperen is een nevenfunctie en is gereguleerd om de kleinschaligheid te behouden. Het beleid voor minicampings is sinds 2006 onderdeel van het provinciaal beleid. De voorwaarden voor minicampings zijn stapsgewijs versoepeld om de ondernemers meer ruimte te bieden. Het maximumaantal plaatsen is verruimd naar 25, gebruik is niet meer beperkt tot het toeristisch seizoen, vereveningsbijdragen zijn vervallen, er zijn 5 permanente eenheden toegestaan en er zijn mogelijkheden voor plaatsing van privé sanitair. De gemeente levert maatwerk en bepaalt of en hoe de provinciale beleidsruimte wordt benut.

Gezien het grote aantal minicampings in de provincie, de betekenis voor de bijdrage aan de differentiatie van het toeristisch product en het behoud van een landschappelijk aantrekkelijke omgeving (ruimtelijke kwaliteit) zijn wij geen voorstander van verdere verruiming van de mogelijkheden voor minicampings. Dit is in lijn met het beleid voor de reguliere verblijfsrecreatie en sluit aan bij de uitkomst van de discussie die in de integratiegroep met de verschillende betrokken partijen is gevoerd.

2.3 Woningvoorraad

In meerdere zienswijzen wordt ingegaan op de regionale woningmarktafspraken en de uitbreidingsbehoefte in de woningvoorraad. De punten die genoemd worden gaan over de mogelijkheid van uitbreiding buiten bestaand stedelijk gebied, het snel kunnen inspelen op ontwikkelingen in de markt en het bepalen van de uitbreidingsbehoefte.

We beseffen dat de woningmarkt onder grote druk staat. Vraag en aanbod sluiten onvoldoende aan. Een eenvoudige oplossing is er niet, omdat er veel ontwikkelingen zijn die hier invloed op hebben. Voor een succesvolle aanpak is goede samenwerking essentieel. Om dit te bereiken hebben wij de afgelopen periode het proces van de Zeeuwse Woonagenda opgestart, tot tevredenheid van de deelnemers. Verdere uitwerking van de acties in de Zeeuwse Omgevingsvisie zal ook via dit proces plaatsvinden. We benutten daarbij de ruimte die er binnen de rijksregelgeving is en ondersteunen onze partners actief. Prognoses en woningmarktafspraken worden minimaal elke drie jaar bijgesteld en vaker als ontwikkelingen dat nodig maken. Hiermee zorgen we voor flexibiliteit.

De Zeeuwse Omgevingsvisie noemt zorgvuldig ruimtegebruik en bouwen binnen het bestaand stedelijk gebied van dorpen en steden als uitgangspunt voor iedere stedelijke ontwikkeling, zoals woningbouw, kantoren of bedrijventerreinen. Dit principe, de zogenaamde Ladder voor duurzame verstedelijking, is verplicht door Rijksregelgeving. Een stedelijke ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied is wel mogelijk, als onderbouwd kan worden dat het voldoet aan een behoefte en dat er geen alternatieve locaties binnen bestaand stedelijk gebied beschikbaar zijn. We gaan hier flexibel mee om, bijvoorbeeld door mogelijk te maken om een voorschot te nemen op plancapaciteit die later vrijkomt door het schrappen van verouderde plannen.

De horizon voor woningmarktafspraken is 10 jaar. Dit is nodig om aan te sluiten bij jurisprudentie van de Ladder voor duurzame verstedelijking, die stelt dat er binnen de planperiode van in beginsel 10 jaar behoefte moet bestaan aan de stedelijke ontwikkeling. De flexibiliteit wordt ingebouwd doordat de woningmarktafspraken elke 3 jaar geactualiseerd worden op basis van de provinciale bevolkings- en huishoudenprognose en het kwalitatieve woonbehoefteonderzoek. Bovendien gaan we bij het opstellen van de nieuwe prognose en daaruit volgende woningmarktafspraken inzetten op adaptief programmeren zodat er ook tussentijds snel kan worden ingesprongen op veranderingen in de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte.

2.4 Veehouderij

In een aantal zienswijzen wordt ingegaan op de regels ten aanzien van intensieve veehouderijen. Er wordt ruimte gevraagd voor de uitbreiding van de (intensieve) veehouderijen in Zeeland zodat meer mest geproduceerd kan worden. In de Omgevingsvisie wordt ruimte geboden aan volhoudbare landbouw. Een volhoudbaar landbouwsysteem functioneert in evenwicht met zijn omgeving, waarbij kringlopen op een zo laag mogelijk niveau worden gesloten en er sprake is van een adequaat verdienmodel. Onderdeel van een volhoudbaar landbouwsysteem is de mogelijkheid voor de grondgebonden veehouderij. Bedrijven die beschikken over voldoende gronden om hun dieren te kunnen voeren kunnen als grondgebonden worden aangemerkt. Op basis van de regels in de Omgevingsvisie kunnen deze bedrijven een tak veehouderij ontwikkelen.

Naast de grondgebonden veehouderij is er in de Omgevingsvisie onder voorwaarden uitbreidingsruimte mogelijk voor de bestaande veehouderijen. Er is geen ruimte voor de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen die niet grondgebonden zijn. Dit is de voortzetting van het vigerende beleid. De redenen voor dit beleid waren destijds:

- Intensieve veehouderij heeft anders dan de grondgebonden landbouw geen functie in het onderhoud van het landschap
- Er is sprake van industrieel aandoende bebouwing in het landelijk gebied
- Het voorkomen van geurhinder, fijnstof en ammoniak
- Extra grootschalig transport in het landelijk gebied
- Gaat ten koste van het platteland als toeristisch recreatief product

Meer recent zijn daarbij de (on)mogelijkheden in het kader van stikstof bijgekomen.

Door Provinciale Staten is voorafgaand aan het proces om te komen tot de Zeeuwse Omgevingsvisie meegegeven dat het beleid rondom de intensieve veehouderijen niet gewijzigd wordt. Dit is besloten in de vergadering van Provinciale Staten van 5 september 2019 en heeft gediend als uitgangspunt in het participatieproces.

3 Individuele zienswijzen ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie

Zienswijzen op volgorde van binnenkomst

Nr. en naam inspreker	Inspraakreactie	Antwoord
1. <i>ZMf</i>	<p>ZMf spreekt waardering uit voor het proces. De intensieve betrokkenheid van deelnemers en de integraliteit ervan. De oplossingen voor biodiversiteitsverlies en klimaatveranderingen zijn de ZMf soms wat te voorzichtig, maar ze geven aan hun inbreng te blijven leveren in de uitvoering.</p>	<p>Wij danken u voor uw positieve reactie en uw actieve deelname aan het proces. We zijn bezig de betrokkenheid die we in het opstellen van de visie hebben gehad ook voor de uitvoering te organiseren. We houden u op de hoogte en kijken ernaar uit daar verder samen te werken.</p>
2. <i>Bouwend Nederland, afdeling Zeeland (Bouwend Zeeland)</i>	<p>Bouwend Zeeland vindt dat er een grotere uitbreidingsbehoefte is in de Zeeuwse woningvoorraad dan de Omgevingsvisie stelt en geeft daar een aantal argumenten voor.</p> <p>Bouwend Zeeland is het niet eens met de uitgangspunten “bouwen binnen het stedelijk gebied” en “doe meer met minder grond”, en dat de woningbouwopgave vooral in bestaand stedelijk gebied ligt.</p> <p>De horizon voor actuele cijfers van de kwantitatieve en kwalitatieve woningvraag van minimaal 10 jaar is volgens Bouwend Zeeland te lang. Dit mag geen belemmering vormen om flexibel in te spelen op veranderende behoeften in de markt. Zij pleiten voor snelle aanpassing van plannen en voorraden.</p>	<p>Wij erkennen dat er urgentie is voor actie op de woningmarkt. Zie hiervoor ook de algemene beantwoording in 1.5. De argumenten die u geeft zijn bekend en meegenomen in de prognoses. Nieuwe ontwikkelingen, zoals thuiswerken, worden meegenomen in de actualisatie van de prognoses en woningmarktafspraken. Zie ook de beantwoording van het laatste punt van uw zienswijze.</p> <p>Het uitgangspunt “bouwen binnen het stedelijk gebied” is verplicht door Rijksregelgeving. In de Omgevingsvisie is n.a.v. de achterbanraadpleging ter verduidelijking opgenomen dat het gaat om stedelijk gebied van zowel dorpen als steden en dat, als dit niet kan, uitbreiding wel mogelijk is. Ook is aangegeven dat de vraag zich, behalve in steden, ook manifesteert in andere goed bereikbare kernen met voorzieningen.</p> <p>De horizon voor cijfers is 10 jaar, om aan te sluiten op jurisprudentie van de Ladder voor duurzame verstedelijking. De cijfers worden wel minimaal elke drie jaar geactualiseerd. Bovendien gaan we bij het opstellen van de nieuwe prognose en daaruit volgende woningmarktafspraken inzetten op adaptief programmeren zodat er ook tussentijds snel kan worden ingesprongen op veranderingen in de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte.</p>
3. <i>VNO-NCW</i>	<p>VNO-NCW bedankt voor het verwerken van opmerkingen uit de achterbanraadpleging.</p> <p>VNO-NCW vraagt om op vier onderdelen alsnog opmerkingen over te nemen.</p> <p>VNO-NCW vraagt het thema werken duidelijker en prominenter te positioneren in de visie. Werken heeft niet alleen een economisch belang maar dient een breed maatschappelijk belang. Het dringende verzoek is dan ook dit te herstellen en werken te koppelen aan wonen en leven.</p> <p>VNO-NCW vraagt in de provinciale Omgevingsvisie duidelijker stelling te nemen voor constructieve samenwerking en waar mogelijk samengaan van gemeenten. Dit is wenselijk om de noodzakelijke bestuurlijke slagkracht van Zeeland te versterken. Een duidelijker standpunt in de Omgevingsvisie kan samenwerken/samengaan van gemeenten stimuleren.</p> <p>In de visie is de inzet ‘kringloop die (bij voorkeur) zo laag mogelijk gesloten wordt’. VNO-NCW stelt dat dit de het (interregionaal en internationaal georiënteerde) bedrijfsleven in Zeeland beperkt bij de inrichting van efficiënte kringlopen. De focus op lokale kringlopen verzwakt de inrichting van een circulaire economie.</p> <p>VNO-NCW vraagt de opmerkingen 'laag mogelijke schaal' en 'lokaal' in het kader van circulaire economie niet in de Omgevingsvisie op te nemen.</p>	<p>Wij danken u voor de actieve deelname aan het proces en de uitgebreide reactie in het kader van de achterbanraadpleging.</p> <p>Op deze vier onderdelen hebben wij eerder gereageerd in het kader van de achterbanraadpleging, na bespreking in de integratiegroep.</p> <p>Wij zijn het met u eens dat werken niet alleen economisch, maar breed maatschappelijk van belang is. De onderwerpen die direct samenhangen met werk, zoals arbeidsmarkt, havens, bedrijven en recreatie zijn gebundeld in de ambitie ‘Een duurzame en innovatieve economie’. Zoals wij in eerder hebben toegelicht zegt dit niets over het belang van het onderwerp, maar wel over het sterke verband tussen werk en de grootste werkgevers in Zeeland. Dat er ook een verband is tussen werk en wonen wordt in de visie eveneens beschreven. Voor alle duidelijkheid hebben wij ‘werken’ aan de titel van de eerste uitdaging ‘wonen en leven’ toegevoegd.</p> <p>Het proces van de Omgevingsvisie is voor ons een goed voorbeeld van samenwerking tussen bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, kennis en –onderwijs en overheden. Constructieve samenwerking bij visievorming en uitvoering draagt bij aan versterking van bestuurlijke slagkracht. Deze meerwaarde van samenwerking beperkt zich niet tot gemeenten, maar geldt voor alle organisaties. Voor effectieve samenwerking is het samenvoegen van organisaties niet noodzakelijk.</p> <p>Voor een efficiënte kringloop is een minimale afstand van groot belang. Het beperkt de risico's, kosten en milieubelasting die transport met zich meebrengt. Daarnaast is het ook van strategisch belang om meer leveringszekerheid van grondstoffen te creëren. Dat betekent dus niet dat alle kringlopen op lokaal niveau moeten worden gesloten, maar wel dat het grote voordelen heeft waar dat</p>

	<p>De zin in de Omgevingsvisie 'Rond twee bedrijfsterrinen, waarop BRZO-bedrijven zijn gevestigd, is een veiligheidscontour vastgesteld. Voor het Sloegebied in 2012 en voor het industriegebied DOW, Mosselbanken en Logistiek Park in 2016. Binnen deze veiligheidscontouren kunnen zich bedrijven vestigen met bijvoorbeeld risico's op brand- en explosiegevaar.' ... roept onnodig vragen op. VNO-NCW stelt voor om de tekst aan te passen om onzekerheid weg te nemen over het vestigen van 'dergelijke bedrijven' buiten terreinen met veiligheidscontouren.</p> <p>Graag vernemen wij of u bovenstaande opmerkingen als nog opneemt in de Zeeuwse Omgevingsvisie. U kunt ons ook te allen tijde benaderen om deze door te spreken.</p>	<p>mogelijk is. Ook voor internationaal georiënteerde bedrijven in Zeeland is het mogelijk gebleken om op lokaal niveau kringlopen te sluiten.</p> <p>In het kader van de achterbanraadpleging hebben wij u geïnformeerd dat er ook buiten de twee terreinen met veiligheidscontour mogelijkheden zijn voor vestiging van bedrijven met risico's voor de omgeving. Omdat de tekst dit onvoldoende duidelijk weergeeft nemen wij uw voorstel over om de tekst te verduidelijken.</p>
<p>4. <i>Inspreker 1</i></p>	<p>Inspreker is een groot voorstander van het doel in de visie om een nog meer milieubewuste samenleving te creëren.</p> <p>Inspreker heeft een minicamping in het achterland van de Bevelanden, gecombineerd met een boerenbedrijf. In de Omgevingsvisie staat dat toerisme en recreatie erg belangrijk zijn voor Zeeland en meer verspreid moet worden over de provincie.</p> <p>Inspreker wil in dat kader graag zijn camping uitbreiden om meer plaats te kunnen bieden aan gasten die graag in het achterland willen recreëren. Om dit met ruimte voor mens en natuur te doen, zou een landschapscamping passend zijn. Deze mogelijkheid ontbreekt in de visie.</p> <p>Het is inspreker niet duidelijk of hij zijn camping mag uitbreiden. Er is nu plaats voor 25 eenheden, maar inspreker zou dat graag willen uitbreiden (max 50 eenheden).</p>	<p>Wij zien de minicamping als een unieke vorm van recreatie die meer dan reguliere recreatieterreinen is verbonden met de agrarische en natuurlijke omgeving. Het kleinschalige karakter van de camping en de directe relatie met het agrarisch bedrijf zijn daarbij van belang.</p> <p>De visie zet inderdaad in op een betere spreiding van toerisme in de provincie. De inzet is niet om verblijfsrecreatie te verplaatsen, maar om het aanbod digitaal en fysiek beter toegankelijk te maken. Daarmee worden toeristen beter geïnformeerd over de mogelijkheden buiten het hoogseizoen en buiten de drukste gebieden. In deel B van de visie wordt dit bij de bouwsteen recreatie toegevoegd. De landschapscampings zijn in 1997 door de provincie als experiment in het beleid opgenomen. Op een landschapscamping mochten maximaal 60 ruime seizoenskampeerplaatsen worden gerealiseerd in combinatie met aanleg en onderhoud van 5 hectare natuurgebied in plaats van agrarische grond. Het aantal gerealiseerde landschapscampings bleef sterk achter bij de verwachtingen en na de verruiming in 2006 van het aantal eenheden op minicampings naar 25 is geen gebruik meer gemaakt van de regeling voor landschapscampings. Na evaluatie van het beleid in 2009 is deze specifieke regeling in 2012 afgeschaft. Omdat de gevraagde tegenprestaties bij een landschapscamping te groot bleken te zijn, verwachten wij niet dat deze regeling inmiddels wel een aantrekkelijk alternatief is.</p> <p>Om het bijzondere kleinschalige karakter van minicampings te behouden, houden wij vast aan het maximumaantal van 25 eenheden. In het eerste deel van deze antwoordnota staat een uitgebreidere toelichting.</p>
<p>5. <i>Inspreker 2</i></p>	<p>Inspreker heeft een kaart uit 2000 ingestuurd met binnendijken en waterlopen. Inspreker is van mening dat deze dijken als natuur opgenomen en beschermd zouden moeten worden. Een aantal van deze dijkdelen bestaat niet meer, omdat deze in het verleden niet voldoende beschermd waren.</p>	<p>Zoals wij in de achterbanraadpleging hebben aangegeven, beschermen de provincie en gemeenten een groot deel van de dijken, omdat ze zo belangrijk zijn voor de geschiedenis, het landschap en de natuurwaarde van Zeeland. Bij de inventarisatie van waardevolle landschapselementen is een selectie gemaakt, daarom zijn niet alle dijken beschermd. Binnendijken zijn in principe beschermd als bestaande natuur in het Natuurbeheerplan via de omgevingsverordening. De dijken in het kaartje dat u heeft toegestuurd en die nog bestaan, staan allemaal in het Natuurbeheerplan als bestaande natuur of agrarisch gebied van ecologische betekenis en worden zo beschermd via de Omgevingsverordening.</p>
<p>6. <i>Vekabo</i></p>	<p>Vekabo is van mening dat het bestaande beleid t.a.v. kleinschalig kamperen met maximaal 25 kampeereenheden tegenstrijdig is met de actie "zorgen voor divers toeristisch aanbod", zoals verwoord in het voorliggend ontwerp Omgevingsvisie Zeeland.</p> <p>Vekabo stelt dat extra eenheden noodzakelijk zijn voor doorontwikkelen van een minicamping in combinatie met verduurzaming (energie, water, circulair) en overige maatschappelijke opgaven op het gebied van biodiversiteit, land-</p>	<p>Wij zijn van mening dat minicampings prima passen binnen het beleid voor een divers toeristisch aanbod. De kleinschaligheid en verbinding met het agrarisch bedrijf, in een landelijke omgeving zijn daar belangrijke voorwaarden voor. Het maximum van 25 eenheden is bedoeld om die voorwaarden in stand te houden.</p> <p>Wij zijn geen voorstander van het doorontwikkelen van minicampings naar een grotere omvang, omdat dit het verschil met de reguliere verblijfsrecreatie tenietdoet. Zie voor een uitgebreidere toelichting onze reactie aan het begin van deze antwoordnota.</p>

	<p>schap en klimaat. Er is ter onderbouwing een rendementsberekening bijgevoegd van verduurzaming van een camping met 25 versus 40 eenheden.</p> <p>Vekabo is van mening dat het brede gevolg van vasthouden aan 25 eenheden leidt tot een kwalitatieve achteruitgang van het product kamperen bij de boer in Zeeland en een toekomstige aanslag op de leefbaarheid op het platteland.</p> <p>Vekabo doet nogmaals een dringend verzoek aan de provincie om kleinschalig kamperen door te kunnen laten groeien boven de 25 eenheden.</p>	<p>Investeren in duurzame energievoorziening, klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn opgaven waar iedereen in Zeeland voor staat. Zowel bewoners, toeristen als ondernemers zullen daaraan bijdragen. De overheid ondersteunt dit proces met kennis en subsidieregelingen. Ook ondernemers met een minicamping kunnen daar een beroep op doen om investeringen in deze neventak van het bedrijf haalbaar te maken.</p> <p>Kamperen bij de boer is al lange tijd een vernieuwend en succesvol product en is een prima aanvulling op het overige recreatieve aanbod. Wij zijn er van overtuigd dat minicampings een unieke en waardevolle aanvulling op het agrarisch inkomen zullen blijven.</p>
<p>7. Stichting Duinbehoud</p>	<p>Stichting Duinbehoud doet zes voorstellen voor verbetering van de Omgevingsvisie.</p> <ol style="list-style-type: none"> Omdat er meerdere kustvisies zijn in Nederland, stelt de stichting voor om overal 'Zeeuwse' voor Kustvisie te zetten. Stichting Duinbehoud vraagt om kitesurfen minder vaak te noemen in de visie, omdat daarmee onterecht de indruk wordt gewekt dat er in Zeeland veel ruimte is om deze sport te beoefenen. Dat is alleen mogelijk op daarvoor aangewezen locaties waar de natuurdoelen dat niet in de weg staan. De stichting vraagt om toe te voegen dat landschappelijke inpassing niet in een aangrenzend natuurgebied mag plaatsvinden. Recent zijn door recreatieondernemers pogingen gedaan om de percelen tot aan de grens van natuurgebied vol te zetten met eenheden. Stichting Duinbehoud stelt voor een regel toe te voegen waarmee wordt aangegeven dat verstoring van natuur door recreatie kan worden voorkomen door een goede zonering van recreatie. De stichting vraagt om recreatie als voorbeeld te schrappen bij de tekst over het oprichten van een stikstofdepositiebank. De stikstofuitstoot van recreatie zou moeten afnemen. Noodzakelijke projecten zoals woningbouw verdienen voorrang bij verdelen van stikstofruimte. Naar aanleiding van een voorbeeld in Schouwen vraagt de stichting om bij het oplossen van recreatieve knelpunten in aandachtsgebieden ook de optie voor het oplossen van knelpunten buiten het aandachtsgebied op te nemen. 	<p>U heeft gelijk. Wij denken bij kustvisie direct aan de Zeeuwse Kustvisie, maar er zijn er nog meer in Nederland. Om eventuele verwarring te voorkomen, passen wij de tekst aan.</p> <p>In deel A van de visie wordt kitesurfen twee keer genoemd en in deel B drie keer. Wij vinden dit zeker niet te veel voor een sport waar Zeeland goede mogelijkheden voor biedt.</p> <p>Landschappelijk inpassing moet altijd op het eigen terrein plaatsvinden. Het is niet mogelijk om dit in een aangrenzend natuurgebied te realiseren. Dit is in bestaande regels voldoende verankerd.</p> <p>In natuurgebieden wordt recreatief medegebruik gereguleerd en gestuurd. Specifiek voor de kust is in de kustvisie een zonering opgenomen van recreatiestranden en natuurstranden. Dit beleid is overgenomen in de Omgevingsvisie en -verordening. Een aanvullende regel vinden wij daarom niet nodig.</p> <p>Alle sectoren moeten aan de slag om ervoor te zorgen dat er minder belastende stikstofvormen terechtkomen in kwetsbare natuurgebieden. Dat geldt dus ook bij recreatie en woningbouw. De recent ingestelde stikstofbank kan helpen om stikstofreductie te realiseren én ontwikkelen ruimte te bieden. In alle gevallen draagt inzet van de depositiebank bij aan extra stikstofreductie en daarmee de kwaliteit van natuurgebieden. De voorwaarden voor gebruik van de stikstofbank zijn vastgelegd in de 'Provinciale beleidsregels salderen Provincie Zeeland'.</p> <p>Wat u vraagt is al mogelijk. In geval van de ontwikkeling van een nieuwe, verblijfsrecreatieve voorziening moet de ontwikkeling in een aandachtsgebied bijdragen aan het oplossen van verblijfsrecreatieve knelpunten (verplaatsing, sanering) elders in de betreffende regio van de Zeeuwse kust of in het betreffende aandachtsgebied als onderdeel van een gezamenlijk streefbeeld en gebiedsaanpak. Dit uitgangspunt is vastgelegd in zowel de Zeeuwse Kustvisie als de Omgevingsvisie en -verordening.</p>
<p>8. Vattenfall</p>	<p>Vattenfall vraagt om aan te geven wat de huidige stand van zaken is van de opgave voor zonne-energie (1000MW) en hoe de resterende opgave verdeeld is over zon op dak en andere vormen van zonne-energie opwekking (zon op land of water)</p> <p>Zon op landbouwgronden worden verder binnen deze Omgevingsvisie en bijlagen niet specifiek uitgesloten, maar als 'incidenteel' belangrijke bijdrage gezien. Vattenfall vraagt wat hiermee exact wordt bedoeld. En onder welke voorwaarden wordt zon op landbouwgronden wel is toegestaan.</p>	<p>Op dit moment is 415 MW opgesteld vermogen gerealiseerd. Wij hebben geen onderverdeling gemaakt voor zon op water of zon op land.</p> <p>Ons zonbeleid stelt realisatie van zon op dak primair, maar biedt zeer beperkt aanvullende ruimte op land (bebouwing, water, infrastructuur, windprojecten, vuilstortplaatsen). Alleen daar waar combinaties met andere functies mogelijk zijn, zijn mogelijkheden. Dit leggen wij ook vast in de Omgevingsverordening.</p>

<p>9. Gemeente Bor-sele</p>	<p>Gemeente geeft aan dat de visie zo gelezen kan worden dat uitbreiding van dorpen en steden niet meer mogelijk is.</p> <p>Gemeente geeft aan dat het niet duidelijk is waarom niet wordt aangesloten bij 55% CO2 reductie ten opzichte van 1990.</p> <p>Gemeente geeft aan een ruimtelijke visie op de energietransitie te wensen.</p> <p>Gemeente geeft aan dat aanlanding en bijbehorende installaties binnen het havengebied moeten plaatsvinden.</p> <p>Gemeente geeft aan dat aandachtsgebieden voor recreatieve ontwikkelingen niet altijd een goede oplossing is.</p> <p>Gemeente pleit voor een minder stringent beleid voor zonne-energie.</p> <p>Gemeente vraagt nuancering in tekst over kernenergie</p>	<p>Het is niet zo dat de visie de uitbreiding van steden en dorpen onmogelijk maakt. Het uitgangspunt dat stedelijke ontwikkeling in principe plaatsvindt binnen bestaand stedelijk gebied, de zogenaamde Ladder voor duurzame verstedelijking, is verplicht door Rijksregelgeving. Een stedelijke ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied is wel mogelijk, als onderbouwd kan worden dat het voldoet aan een behoefte en dat er geen alternatieve locaties binnen bestaand stedelijk gebied beschikbaar zijn. Dit is beschreven in bouwsteen 6 Woningvoorraad van deel B.</p> <p>De doelstellingen zijn gebaseerd op het Klimaatakkoord, waarbij 49% reductie t.o.v. 1990 het doel is. Als de EU-doelstellingen worden opgenomen in het Klimaatakkoord, zullen wij de doelen in de Omgevingsvisie erop aanpassen.</p> <p>Ruimtelijke gevolgen van de energietransitie zijn blijvend punt van aandacht in ons beleid. Over de ontwikkelingen in het havengebied wordt reeds gewerkt aan een (gebieds)visie die ingaat om de verschillende ontwikkelingen zoals het toekomstig ruimtebeslag van ontwikkelingen die te maken hebben met de energietransitie. U bent daar ook bij betrokken.</p> <p>De Omgevingsvisie doet geen uitspraak over de uiteindelijke locatiekeuze voor nieuwe installaties.</p> <p>Wij passen het beleid op dit punt niet aan. Op basis van Bestemming Zeeland 2030 maken wij de afweging of aanpassing van de visie en/of verordening nodig is.</p> <p>Ons beleid voor zonne-energie geeft prioriteit aan zon op dak. Het beleid biedt zeer beperkt aanvullende ruimte op land (bebouwing, water, infrastructuur, windprojecten, vuilstortplaatsen). Alleen daar waar combinaties met andere functies mogelijk zijn, zijn mogelijkheden voor zonne-energie. Wij zien geen aanleiding om deze prioriteit aan te passen omdat de doelstellingen met dit beleid naar verwachting gehaald kunnen worden.</p> <p>Wij hebben de teksten over kernenergie overgenomen uit de Regionale Energie Strategie. De visietekst spreekt inderdaad van toegestaan, maar dit wil niet zeggen dat een nieuwe kerncentrale zondermeer gebouwd kan worden. Daar zal het Rijk eerst een besluit over moeten nemen en de nodige vergunningen moeten worden verleend.</p>
<p>10. ZLTO</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. De ZLTO wil graag betrokken worden bij de uitwerking en uitvoering van deze gedegen visie net als ze nu betrokken zijn bij het opstellen van de Omgevingsvisie. 2. De ontwikkelingen in de agrarische sector gaan snel. Daarom is het belangrijk om deze ontwikkelingen de ruimte te geven zodat de concurrentiepositie behouden kan blijven. 3. Doe meer met minder grond is zinvol en moet ondersteund worden 4. Volhoudbaar, circulair en duurzaam zijn begrippen, die in een agrarische bedrijfsvoering reeds decennialang de basis vormen voor het voeren van een onderneming. Wet- en regelgeving en planologische ruimte kunnen hier beperkend in zijn. Ook wordt er in de visie gesproken over lokale kringlopen. Dit biedt perspectief voor het vestigen van veehouderij op plaatsen waar dit voor de omgeving het beste past en ingepast kan worden in combinatie met natuurvraagstukken. De Land- en tuinbouw heeft graag meer organische stof tot zijn beschikking heeft. 5. Voorgesteld wordt om de tiphoogte van windmolens te verhogen naar 25 meter zodat kleine windmolens rendabeler gemaakt kunnen worden en daarmee kunnen gaan bijdragen aan het halen van doelstelling t.a.v. de duurzame energie 6. De discussie rondom zoet water is belangrijker dan eerder werd gedacht omdat niet 40% maar slechts 20% van de gronden beschikt over grondwater dat onttrokken kan worden. 	<ol style="list-style-type: none"> 1,2 en 3. De ZLTO zal net als andere partijen worden betrokken bij de uitwerking en ook revisies van de Zeeuwse Omgevingsvisie. Een volhoudbare landbouw is daarbij uitgangspunt, waarvan het verdienmodel een wezenlijk onderdeel is. 4. In Zeeland is de nieuwvestiging van grondgebonden veehouderijen mogelijk. Ook bestaande bedrijven die beschikken over voldoende gronden om hun dieren te kunnen voeren kunnen als grondgebonden worden aangemerkt en een tak veehouderij ontwikkelen. Hiermee is gewaarborgd dat de mest van deze bedrijven behouden blijft voor de Zeeland. 5. In de huidige visie wordt de tiphoogte al aangepast naar 21 meter om in te spelen op de marktontwikkelingen. Verder verhoging vinden wij een te grote inbreuk op het landschap en blijft vallen onder het concentratiebeleid. 6. Zoet water. In de Omgevingsvisie is opgenomen dat de komende jaren wordt ingezet op het opstellen van een provinciedekkend beeld van de mogelijkheden van de huidige zoetwatersituatie en op het optimaliseren en of vergroten van de beschikbaarheid c.q. het gebruik van

	<p>7. De weidsheid van de provincie moet behouden worden.</p>	<p>zoet water. Hiertoe zijn in bouwsteen 27 van de Omgevingsvisie acties opgenomen.</p> <p>7. In Deel B is onder landschap bij actie 1.1. onder andere opgenomen dat de bestaande landschappelijke kernkwaliteiten beschermd moeten worden. Weidsheid is daarbij genoemd als een van die kernkwaliteiten. Een uitwerking hiervan zal plaatsvinden in de handreiking landschap die in de Omgevingsvisie wordt aangekondigd.</p>
<p>11. Inspreker 3</p>	<p>Inspreker vraagt zich af hoe het heeft kunnen gebeuren dat in Provinciale Staten op 5 september 2019 besloten is dat er ten aanzien van de intensieve veehouderij geen wijzigingen plaats zullen vinden terwijl ook in september 2019 al duidelijk was dat er sprake is van een groot mesttekort in Zeeland.</p> <p>Inspreker is van mening dat de redenen voor het besluit om in 2019 geen uitbreiding van de intensieve veehouderijen toe te staan als volgt weersproken kunnen worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Intensieve veehouderij kan landschappelijk best aantrekkelijk zijn, zie ons bedrijf met het natuurgebied er omheen. Er zijn andere activiteiten in het buitengebied die vele malen meer afbreuk doen aan het landschap. 2. Kijk alleen maar rechts onderaan de Zeelandbrug bij Colijnsplaat, dat lijkt wel een industrieterrein. Onze nieuwe stal is door Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland een voorbeeld voor agrarische nieuwbouw genoemd. 3. Geurhinder, fijnstof en ammoniak zijn te simpel genoemd als hinderbronnen. Geurhinder is subjectief en nauw verbonden met door tegenstanders gecreëerd imago. Yara stoot meer fijnstof uit dan de hele Nederlandse varkenshouderij bij elkaar. De ammoniakuitstoot van de industrie in Zeeland is groter dan van de veehouderij en bij de varkenshouderij juist het meest gereduceerd. 4. Het transport voor intensieve veehouderij is niet grootschaliger dan van andere agrarische sectoren. Een akkerbouwbedrijf met vergelijkbare omvang (omzet) dan een IV-bedrijf heeft veel meer tonnen te transporteren, denk aan o.a. aardappels, bieten en uien, tot meer dan 100 ton per ha. En bij het voorstel uit de concept Omgevingsvisie met voer voor Brabantse veehouderij en mest terug leveren (?) zal transport ook zeker niet afnemen. (CO₂) 5. Het toeristische product van Zeeland leidt eerder onder zijn eigen succes dan onder de aanwezigheid van de intensieve veehouderij 6. Intensieve veehouderijen hebben de meeste mogelijkheden om de stikstof uitstoot te reduceren. <p>We moeten natuurlijk niet toe naar een mestoverschot, maar wel streven naar een provinciale zelfvoorzieningsgraad van 80-90% voor het akkerbouwareaal. De rundveehouderij is in Zeeland al grondgebonden en daarmee is de kringloop nagenoeg rond, maar voor de akkerbouw in Zeeland ligt er nog een enorme uitdaging omdat daar de Zeeuwse zelfvoorzieningsgraad maar ongeveer 15% is voor organische meststoffen.</p>	<p>Bij de start van het proces om te komen tot de Zeeuwse Omgevingsvisie is, zoals u aangeeft, door Provinciale Staten besloten het beleid ten aanzien van de intensieve veehouderijen ongewijzigd te laten. Het voort te zetten beleid voor intensieve veehouderij is gericht op de verduurzaming van de bestaande bedrijven. Voor die verduurzaming wordt enige ontwikkelingsruimte geboden.</p> <p>Grondgebonden veehouderijen vallen onder de duurzamere landbouwvormen die toekomstgericht zijn. Er is nadrukkelijk in de Omgevingsvisie opgenomen dat grondgebonden veehouderij in Zeeland mogelijk is.</p> <p>Samen met de sector volgen wij de landelijke ontwikkelingen rond dierlijke mest. Waar nodig brengen wij de belangen van organische mest voor de Zeeuwse akkerbouw onder de aandacht.</p>
<p>12. RCE</p>	<p><i>De Rijksdienst doet een aantal aanbevelingen met betrekking tot het Zeeuwse erfgoed en hoe dat een plek heeft gekregen in de Omgevingsvisie.</i></p> <p>De RCE vindt dat de rol van erfgoed nu (te) beperkt is tot één hoofdambitie en stelt dat het bij erfgoed ook vooral gaat om cultuur. Daarmee zou erfgoed een prominentere rol kunnen krijgen in ambities zoals 'uitstekend wonen en leven in Zeeland' en 'Een duurzame en innovatieve economie'. De RC vindt dat de rol van erfgoed in deze ambities nog niet expliciet aan de orde komt en dat dit bij de verdere uitwerking van de visie meer aandacht zou kunnen krijgen.</p>	<p>Juist omdat erfgoed in Zeeland zo'n belangrijke rol speelt, worden erfgoed en cultuur op verschillende plaatsen in de Omgevingsvisie benoemd.</p> <p>Cultuur en erfgoed zijn direct ondergebracht in twee bouwstenen; bouwsteen erfgoed en bouwsteen cultuur. Cultuur is onlosmakelijk verbonden met erfgoed, maar niet altijd andersom. Cultuur is ondergebracht in de ambitie 'uitstekend wonen en leven in Zeeland'. Cultuur en erfgoed is ook genoemd als belangrijk element voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de ambitie 'een duurzame en innovatieve economie'.</p> <p>De benoemde Zeeuwse ambities zijn hoofdambities. Bij het uitwerken en ontwikkelen van nieuwe programma's worden alle vier de ambities in acht genomen. Waar een betreffend onderwerp is ondergebracht is daarmee niet</p>

	<p>De RCE vindt dat in de Omgevingsvisie het landschappelijk belang van erfgoed zich vooral richt op het agrarisch erfgoed en het behoud van een selectieve groep boerderijen. De RCE vindt dat het Zeeuwse verleden veel rijker is dan alleen agrarisch erfgoed en dat ook veel andere categorieën hun stempel drukken op de het landschap. De RCE beveelt daarom aan de omgang en de kansen van het Zeeuwse erfgoed meer 'erfgoedbreed' te benoemen en in de ambities voor de toekomst een plek te geven.</p> <p>'Natuur in Zeeland is vooral ook cultuur' Zeeland bestaat voor 90% uit cultuurlandschap. De RCE vindt dat de provincie en partners zich daarvan bewust moeten zijn in de verdere uitwerking van de visie en een goede balans moeten vinden tussen natuurontwikkeling en behoud van het waardevolle cultuurlandschap.</p> <p>De RCE vindt dat de rol van bijvoorbeeld het waterschap en samenwerking met culturele instellingen zoals musea en natuurorganisaties beter benoemd kunnen worden. De provincie zou hierbij een onmisbare stimulerende en coördinerende rol aan moeten nemen.</p> <p>Het valt de RCE op dat Zeeland qua formatie op het gebied van erfgoed, in tegenstelling tot andere provincies, 'onderbezet' is. De RCE is dan ook benieuwd hoe de provincie in de toekomst organisatorisch uitvoering geeft aan een behouds- en ontwikkelingsgerichte erfgoedzorg, waaronder de vanuit het rijk gedecentraliseerde taken die in de visie niet worden benoemd, maar wel bijdragen aan de succesvolle uitvoering ervan.</p>	<p>bepalend voor de uitvoering en uitkomst van het onderwerp.</p> <p>In de visie is het begrip erfgoed in de breedste zin van het woord opgenomen. Roerend, onroerend en immaterieel erfgoed. Er is geen opsomming geplaatst om uitsluiting te voorkomen. Wat betreft het landschappelijke belang van erfgoed is het behoud van bestaande landschappelijke, cultuurhistorische en aardkundige kwaliteiten belegd als actie en in de doelstelling bij de bouwsteen landschap.</p> <p>Het behoud van cultuurlandschap is geborgd in de bouwsteen 'landschap', zowel in de doelstelling als in de acties. Het belang van het (cultuur)landschap van Zeeland komt in de hele visie bij verschillende onderwerpen terug.</p> <p>In bouwsteen cultuur zijn de acties 1.4 en 3.1 benoemd om de samenwerking met culturele instellingen te intensiveren. De verdere uitwerking van de visie op het gebied van cultuur en erfgoed zal de rolverdeling verduidelijken. Mede in de ontwikkelagenda Cultuurveld zullen deze rollen worden verduidelijkt en benoemd. Het aanbod van de RCE om daarin mee te denken wordt gewaardeerd.</p> <p>Wij herkennen dit deels. De provincie Zeeland heeft de uitvoerende rol, als het gaat om behoud van erfgoed, d.m.v. prestatieafspraken en subsidies toebedeeld aan verschillende vrijwilligersorganisaties en erfgoed Zeeland. Op die manier zetten wij in op eigenaarschap van de maatschappij voor het beleven en benutten van cultuur en erfgoed.</p>
<p>13. Stichting Zeeuws Platform Stralingsrisico</p>	<p>Stichting Zeeuws Platform Stralingsrisico vraagt om straling als volwaardige bouwsteen op te nemen in de Omgevingsvisie. Het is niet duidelijk waarom dit verzoek tot nu toe niet is overgenomen.</p> <p>De stichting doet een aantal voorstellen voor tekstwijziging om het onderwerp straling in delen A en B van de visie van doelen, acties en rolverdeling te voorzien:</p> <p>De stichting vraagt om op p.33 de wens voor een stralingsarme woning en woonomgeving te concretiseren door stralingsarme locaties (witte zones) en aanpassingen in de woonomgeving toe te voegen.</p> <p>De stichting is van mening dat de huidige normen voor straling nooit gezondheidsproblemen kunnen voorkomen of verminderen.</p> <p>Door het onderbrengen van het thema straling bij andere milieufactoren vindt de stichting dat zij niet meer als betrokken partij wordt behandeld. Zij is van mening dat zij de enige in Zeeland ter zake deskundige partij is.</p> <p>De milieufactoor straling zou moeten worden uitgewerkt met doelen, subdoelen, huidige situatie en acties, bij voorkeur bij 'Gezondheid', omdat straling voor veel mensen ziekmakend is. Gestreefd moet worden naar vermijden van en afscherming voor straling en anderzijds het verminderen van de stralingsbelasting door zendmasten en in voorzieningen.</p> <p>Stichting Zeeuws Platform Stralingsrisico doet een aantal tekstvoorstellen om aan de bouwsteen milieu een aanvullend subdoel met acties en rolverdeling op te nemen.</p> <p>De stichting constateert dat de definitieve versie van de MER is gemaakt voorafgaand aan de ontwerp Omgevingsvisie en vraagt of een herziening nodig is.</p>	<p>Vanaf de start van het proces heeft u meegewerkt aan de Omgevingsvisie en heeft u veel informatie gedeeld over het onderwerp elektromagnetische straling. Net als alle andere bijdragen zijn de hoofdlijnen met alle partijen besproken en samengebracht in de visie. Dit heeft ertoe geleid dat straling als een van de omgevingsfactoren is opgenomen in de bouwsteen milieu. Wij begrijpen dat het onderwerp straling voor u van groot belang is en u een meer prominente plaats had verwacht.</p> <p>Dit voorstel nemen we over. Wij zullen de tekst aanpassen.</p> <p>Op dit punt verschilt u van mening met andere organisaties met gezondheidsdeskundigen zoals Rivm en GGD. Wij houden de wettelijk vastgestelde (inter)nationale normen voor stralingsbelasting aan.</p> <p>Wij zijn van mening dat straling prima past bij andere milieufactoren. Dat betekent niet dat uw inbreng is genegeerd. Wij zijn het niet met u eens dat u de enige partij bent in Zeeland met deskundigheid op het gebied van de volksgezondheid.</p> <p>Uw analyse van de problematiek wordt niet breed gedeeld. Ook de acties die u voorstelt en rollen die u partijen toebedeeld, sluiten niet aan op de inzet van andere organisaties.</p> <p>Wij stellen de Omgevingsvisie samen met partijen op, maar er worden geen rollen en acties opgenomen die onvoldoende draagvlak hebben bij de partijen die de acties moeten uitvoeren.</p> <p>Het is verplicht om een definitieve MER te publiceren bij de ontwerpverordening. Dit biedt de mogelijkheid om uitkomsten van de milieueffectrapportage te benutten bij zienswijzen en definitieve besluitvorming.</p>

<p>14. <i>Inspreker 4</i></p>	<p>Inspreker vindt dat Zeeland in de tekst en illustraties veel te groen wordt voorgesteld. De dagelijkse werkelijkheid is dat we inleveren op de totale leefomgeving. We gaan nog steeds achteruit in welzijn en welvaart en het economisch gewin voert de boven toon.</p> <p>Inspreker is van mening dat de visie daardoor overnieuw kan worden opgesteld.</p>	<p>Gelukkig is Zeeland nu al letterlijk en figuurlijk heel erg groen. De illustraties in de visie geven onze ambitie weer voor het jaar 2050. Die ambitie is gebaseerd op brede welvaart. Dus niet alleen economische ontwikkeling, maar ook verbetering van de samenleving en leefomgeving. Uit de milieueffectrapportage blijkt dat er zeker nog ruimte is voor verbetering en dat het uitvoeren van de Omgevingsvisie daar een belangrijke bijdrage aan kan leveren.</p>
<p>15. <i>Gemeente Tholen</i></p>	<p>Gemeente vraagt waarom de visie in de zomervakantie ter inzage lag.</p> <p>Gemeente geeft aan dat bovenregionale afstemming rond de ruimtelijke of landschappelijke consequenties van windenergie zeer wenselijk is, ook wanneer dit in strijd is met provinciaal beleid.</p> <p>Gemeente stelt dat niet alle nieuwe ontwikkelingen binnen het stedelijk gebied kunnen realiseren. De gemeente wenst daarom de mogelijkheid open te houden om op bepaalde plekken aan de randen van de kernen nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken.</p> <p>Gemeente bepleit een geitenstop in het kader van volksgezondheid</p>	<p>De Omgevingsvisie is uitgebreid met alle partners toegelicht en besproken en het voorontwerp heeft enkele maanden ter inzage gelegen. Het proces is erop gericht om de Omgevingsvisie in 2021 vast te stellen. Procedureel was het niet mogelijk de inspraak op een ander moment te organiseren.</p> <p>De Provincie is voorstander van (boven) regionale afstemming over inpassing van windenergie. De Omgevingsverordening wijst zogenaamde windenergieconcentratie locaties aan, waar windturbines gerealiseerd kunnen worden. Buiten deze locaties is dat niet toegestaan.</p> <p>Het is niet zo dat de visie de uitbreiding van steden en dorpen onmogelijk maakt. Het uitgangspunt dat stedelijke ontwikkeling in principe plaatsvindt binnen bestaand stedelijk gebied, de zogenaamde Ladder voor duurzame verstedelijking, is verplicht door Rijksregelgeving. Een stedelijke ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied is wel mogelijk, als onderbouwd kan worden dat het voldoet aan een behoefte en dat er geen alternatieve locaties binnen bestaand stedelijk gebied beschikbaar zijn. Dit is beschreven in bouwsteen 6. Woningvoorraad van deel B.</p> <p>In het beleid wordt om juridische redenen geen onderscheid gemaakt naar diersoorten. Ook voor de veehouderij is de inzet gericht op grondgebondenheid. Een geitenstop hebben wij in het verleden niet ingevoerd en achten wij ook thans niet opportuun vanwege ons stringente beleid voor nieuwvestiging en omschakeling naar intensieve veehouderij enerzijds en de regels voor bestaande intensieve veehouderijbedrijven anderzijds. Deze maken dat nieuwe grootschalige ontwikkeling van intensieve veehouderij, ook in de vorm van een geitenhouderij in onze provincie niet tot de mogelijkheden behoort.</p> <p>Daarnaast zou een geitenstop afbreuk doen aan het uitgangspunt van grondgebondenheid. Een geitenhouderij die op basis van een advies van de Agrarische adviescommissie als grondgebonden wordt aangemerkt, past binnen de uitgangspunten.</p> <p>Wat het aspect volksgezondheid betreft kan het wenselijk zijn binnen de gemeentelijke afweging een concreet advies van de GGD op dat punt te betrekken. Ook landelijke ontwikkelingen zoals lopend onderzoek door het Rivm zijn daarbij van belang.</p>
<p>16. <i>Werkgroep wonen van platform Onbegrensd zeeuwsvlaanderen</i></p>	<p>De werkgroep wonen van platform Onbegrensd-zeeuwsvlaanderen doet een aantal voorstellen voor aanpassingen van de Zeeuwse Omgevingsvisie.</p> <p>De werkgroep pleit ervoor om de Westerscheldetunnel zo snel mogelijk tolvrij te maken, in plaats van in 2033.</p> <p>De werkgroep benadrukt de noodzaak van investeringen in de Zeeuws-Vlaamse infrastructuur:</p>	<p>Dit is een gedeelde ambitie. In de tweede kamer zijn moties aangenomen over het eerder tolvrij maken van de Westerscheldetunnel. In samenwerking met het ministerie van IenW wordt in 2021 in kaart gebracht welke stappen gezet moeten worden, indien in de formatie van het nieuwe kabinet wordt besloten tot het eerder tolvrij maken van de tunnel. Dit zal resulteren in een draaiboek voor de noodzakelijke activiteiten. Wij passen de tekst in paragraaf 3.2 van de bouwsteen Mobiliteit aan.</p> <p>Grensoverschrijdende mobiliteit over weg en per spoor is als aandachtspunt opgenomen in de Omgevingsvisie (actie 1.2 bouwsteen Mobiliteit en acties 1.1 en 2.2 bouwsteen Transport en infrastructuur). In de Meerjaren Investeringsagenda Wegen, die door Provinciale Staten is vastgesteld, zijn plannen in meer detail uitgewerkt. In Nederland hebben we de afgelopen 20 jaar fors geïnves-</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aandacht voor goede verbindingen tussen Zeeuws-Vlaanderen en de resterende op- en afritten naar de E34/A11. 2. Aandacht voor het spoedig afmaken van de parallel infrastructuur van de N290 tussen Terhole en Terneuzen, voor de verkeersveiligheid van de N258 Hulst – Terneuzen en voor de verkeersveiligheid van de provinciale wegen door de kernen, waaronder Kapellebrug en Kuitaart. 3. Aandacht voor het op de politieke agenda zetten van een goede en rechtstreekse verbinding tussen oost Zeeuws-Vlaanderen en de Antwerpse Linkeroever. <p>Met betrekking tot de Zeeuws-Vlaamse woningmarkt noemt de werkgroep de volgende punten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. De voorkeur gaat uit naar rekening houden met een uitvalspercentage van woningbouwplannen bij het maken van woningmarktafspraken, in plaats van wegbestemmen van harde plancapaciteit. 5. Leegstand in de praktijk is lager dan in theorie, doordat woningen als tweede woning of voor arbeidsmigranten in gebruik zijn. Houd hier rekening mee bij het bepalen van het aantal nieuw te bouwen woningen. Het in beeld brengen van de daadwerkelijke leegstand is hiervoor een eerste stap. 6. Het vaststellen van woningmarktafspraken voor een periode van 5 jaar is te lang om flexibel op nieuwe ontwikkelingen te kunnen inspelen. 	<p>teerd in grensoverschrijdende verbindingen met de aanleg van de N62 tussen grens Vlaanderen en A58. De komende jaren zal de kwaliteit van de bestaande verbindingen worden verbeterd, met name op Vlaams grondgebied. Hieronder volgt per punt een toelichting van de plannen in de Meerjaren Investeringsagenda Wegen en in Vlaanderen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tussen Zeeuws-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen liggen in principe geen ontbrekende schakels. Vanuit de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten is een volwaardige ontsluitingsweg met Vlaanderen beschikbaar (N253, N62 en N290). De komende jaren wordt fors geïnvesteerd in de kwaliteit van de verbindingen tussen Zeeuws-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen. Zo wordt de R4 tussen de Nederlandse grens (N62) en Gent opgewaarderd tot een volwaardige ontsluitingsweg zonder gelijkvloerse kruisingen. In Zeeuws-Vlaanderen wordt de N290 ter hoogte van Kapellebrug verkeersveiliger gemaakt door middel van een volledige herinrichting. In het verlengde daarvan zijn aan Vlaamse zijde plannen om de N403 tot aan de E43 eveneens verkeersveiliger te maken. De A11 (Brugge - Westkapelle) richting Nederlandse grens is enkele jaren geleden opgeleverd, waarbij overal is voorzien in ongelijkvloerse kruisingen en rotondes. Dit zorgt voor een veilige en vlotte doorstroming. 2. De Provincie investeert de aankomende jaren in Kapellebrug en Kuitaart in verbetering van de lokale verkeersveiligheid. De N290 tussen Terhole en Terneuzen is ook gepland. Dit betreft een complex en lang traject dat in verschillende fasen wordt uitgevoerd. 3. Tussen het oosten van Zeeuws-Vlaanderen en Linkeroever bestaat een rechtstreekse en volwaardige verbinding via de N290/N403/E43. De kwaliteit van de infrastructuur op Nederlands grondgebied heeft de komende jaren aandacht (project N290 Kapellebrug). De ontwikkelingen op Vlaamse grondgebied houden we in de gaten (ontwikkeling havengebied Antwerpen met extra containerterminal en Oosterweelverbinding) via wederzijdse afstemming tussen overheden en monitoring intensiteiten/modaliteiten. <p>Met betrekking tot de Zeeuws-Vlaamse woningmarkt: zie hiervoor ook de algemene beantwoording onder 1.5. Wij zoeken samen naar de mogelijkheden om de ontwikkelingen op de woningmarkt het hoofd te bieden en waarderen uw suggesties.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Het is belangrijk dat gemeenten sterk aan het stuur staan bij het woningbouwbeleid, zodat de gewenste kwalitatieve keuzes gemaakt kunnen worden. Hiervoor is het nodig dat er (ladder)ruimte is voor nieuwe plannen. Om woningbouwplannen op een juridisch solide wijze te kunnen onderbouwen voor de Rijksladder is het nodig dat de behoefte wordt aangetoond in relatie tot de huidige harde plancapaciteit. Als hierbij rekening gehouden wordt met uitval zorgt dit voor een juridisch wankel onderbouwing waardoor alle nieuwe plannen in een regio kunnen stranden tijdens de procedure. Het is daarom nodig om overtollige plannen die betere plannen in de weg staan weg te bestemmen. Dit kost veel tijd, maar in de tussentijd kunnen gewenste plannen vlot tot ontwikkeling komen op basis van de plannen van aanpak die met gemeenten zijn vastgesteld. Maar indien het zeker is dat plancapaciteit later vrijkomt door het schrappen van verouderde plannen, is het wel mogelijk om hier een voorschot op te nemen. 5. Leegstand is geen factor bij het bepalen van de woningbehoefte en huishoudensgroei. 6. Bij regionale woningmarktafspraken wordt 10 jaar vooruitgekeken, dit sluit aan bij de jurisprudentie van de Ladder voor duurzame verstedelijking. De woningmarktafspraken worden elke 3 jaar geactualiseerd op basis van de Provinciale bevolkings- en
--	---	--

	<p>7. De nieuwe woningmarktafspraken houden onvoldoende rekening met het in de afgelopen jaren opgelopen tekort.</p> <p>8. De werkgroep vraagt extra ruimte om nulredenwoningen te realiseren.</p> <p>9. De werkgroep vraagt om een bonus in de woningmarktafspraken wanneer er hoofdzakelijk herstructureringsprojecten plaatsvinden, om deze te stimuleren.</p> <p>De werkgroep vraagt om het toevoegen van promotie van Zeeland aan de Omgevingsvisie, omdat zij hier in de praktijk goede ervaringen mee heeft.</p>	<p>huishoudenprognose en het kwalitatieve woonbehoefteonderzoek. En tussentijds kunnen regionale woningmarktafspraken ook altijd worden aangepast als daar aanleiding toe is.</p> <p>7. Bij de herijkte regionale woningmarktafspraken zal gebruik gemaakt worden van de nieuwe Provinciale bevolkings- en huishoudenprognose waarin alle nieuwe inzichten worden verwerkt. Door middel van adaptieve programmering wordt voorkomen dat kansen worden gemist.</p> <p>8. Met de provinciale beleidsnotitie Ruimte voor Woonkwaliteit en de daaruit voortvloeiende Plannen van Aanpak die met de Zeeuws Vlaamse gemeenten zijn afgesproken, is een juridisch solide onderbouwing gecreëerd om nulredenwoningen toe te voegen ondanks een overschot aan harde plancapaciteit. Hier wordt inmiddels veelvuldig gebruik van gemaakt.</p> <p>9. Ook herstructureringsprojecten en transformatie van leegstaande panden vallen onder de soorten plannen die met behulp van de beleidsnotitie Ruimte voor Woonkwaliteit en de Plannen van Aanpak kunnen worden onderbouwd, los van overschotten aan harde plancapaciteit.</p> <p>In de Ambitie "Een duurzame en innovatieve economie" is marketing van Zeeland als actie opgenomen om Zeeland te profileren als aantrekkelijke regio om te wonen, studeren en werken. Ook de aantrekkelijke ligging van Zeeland ten opzichte van het Vlaamse achterland wordt benoemd.</p>
<p>17. Regio Zeeuws-Vlaanderen</p>	<p>Regio Zeeuws-Vlaanderen spreekt waardering uit voor de wijze waarop de Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen is meegenomen als input voor de Omgevingsvisie. In de Regiovisie zijn vier ambities benoemd, te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Creëren van een aantrekkelijk woonklimaat voor huidige en nieuwe inwoners; 2. Verdienen met de transitie naar duurzaamheid; 3. Benutten van de kansen van de grens om leefbaarheid te versterken; 4. Versterken in onderlinge samenwerking, kennis en kunde. <p>Ambities 2 t/m 4 zijn verwerkt en over het onderdeel wonen (ambitie 1) vindt constructief overleg plaats tussen gemeenten en provincie. De regio vraagt om in lijn met het advies van de commissie Externe Spiegelning ook op het onderdeel wonen de regio meer bestuurlijke bevoegdheden te geven. De recente gesprekken over het onderwerp wonen zijn als zeer positief ervaren. De nieuwe samenwerking ziet de regio dan ook graag terug in de Zeeuwse Omgevingsvisie.</p> <p>Naast deze algemene punten zijn al bijlage nog zeven detailopmerkingen gemaakt.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De regio vraagt om in de visie de economische relatie tussen Zeeuws-Vlaanderen met het Belgische achterland (bedrijvigheid, detailhandel, woningmarkt, toerisme) beter te belichten. 2. Gevraagd wordt de ambitie voor eerder dan 2033 tolvrij worden van de Westerscheldetunnel op te nemen. 3. De mogelijk invoering van wegvignetten in België verdient aandacht als bedreiging voor de bereikbaarheid van de regio. 4. De aandacht voor oplossen van de knelpunten in het goederenvervoer in de Kanaalzone wordt gewaardeerd, maar de mogelijkheden voor personenvervoer over het spoor worden gemist. 5. Ook bij schone mobiliteit kan personenvervoer over het spoor worden genoemd. 6. De opgave in de gehele logistieke sector met betrekking tot duurzaamheid en het klimaat blijft in de visie onderbelicht. 	<p>Mede vanuit uw regiovisie heeft u meegewerkt aan het opstellen van de Zeeuwse Omgevingsvisie. Wij danken u voor de inzet en zijn blij dat u tevreden bent met het resultaat.</p> <p>Zie voor het onderwerp wonen ook de algemene beantwoording in 1.5. Dit onderwerp wordt in het proces voor de Zeeuwse Woonagenda in detail uitgewerkt. De voorlopige resultaten van dit proces zijn verwerkt in de Omgevingsvisie. De nieuwe samenwerking in dit proces wordt beschreven in deel A onder 2.3 hoofdpijnen aanpak. Wij geven uw opmerkingen mee aan dit proces. Verdere resultaten vanuit de Zeeuwse Woonagenda kunnen aanleiding geven om de Omgevingsvisie en eventueel de bijbehorende omgevingsverordening te herzien. Omdat de Omgevingsvisie een dynamisch document wordt, kunnen die wijzigingen snel worden doorgevoerd.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Naar aanleiding van de reacties op het voorontwerp is in de Omgevingsvisie de relatie met Vlaanderen steviger neergezet. 2. Dit is een gedeelde ambitie. Wij passen de tekst in paragraaf 3.2 van de bouwsteen Mobiliteit aan. 3. Grensoverschrijdende mobiliteit over weg en per openbaar vervoer is als aandachtspunt opgenomen in de visie (actie 1.2 bouwsteen Mobiliteit). Gevolgen van invoering van heffingen en wegvignetten horen hier wat ons betreft zeker bij. 4. De mogelijkheden voor personenvervoer zijn onderzocht en daaruit blijkt het reizigerspotentieel via het spoor tussen Gent en Terneuzen. In paragraaf 3.2 van de bouwsteen Mobiliteit is de mogelijkheid voor personenvervoer benoemd. 5. Wij voegen dit toe aan de tekst. 6. Deze opgave komt op verschillende plaatsen in de visie terug, zoals bij Havens en bedrijven, Transport en infrastructuur, Circulaire economie en energietransitie. Het krijgt dus zeker aandacht, maar op verschillende plaatsen in de visie.

	<p>7. Onder "Watersysteem" staat benoemd dat gemeenten zorgen voor het stedelijk waterbeheer. Met de overdracht van de verantwoordelijkheden voor het stedelijk oppervlaktewater aan het waterschap is ook het waterschap gedeeltelijk verantwoordelijk voor het stedelijk waterbeheer.</p>	<p>7. Deze tekst is gewijzigd ten opzichte van het voorontwerp, waardoor er niet meer staat dat de gemeente verantwoordelijk is voor stedelijk waterbeheer. Bij de rolverdeling staat expliciet dat iedere overheid vanuit de eigen specifieke verantwoordelijkheid een bijdrage levert aan het waterbeheer.</p>
<p>18. Gemeente Schouwen-Duiveland</p>	<p>Gemeente Schouwen-Duiveland complimenteert de provincie met het doorlopen proces en het bereikte resultaat. De gemeente wil de goede samenwerking graag continueren.</p> <p>Ruimte voor (regionaal) maatwerk en experimenteeruimte is voor de gemeente een belangrijke randvoorwaarde om effectief te kunnen blijven sturen op doelen in de Omgevingsvisie. Regels en beleid dienen daaraan vooral ondersteunend te zijn.</p> <p>Het totaalpakket aan opgaven en bijbehorende maatregelen is omvangrijk en heeft alleen kans van slagen bij een integrale afweging met bijbehorende participatie en een brede belangenafweging. Dat past ook in de systematiek van de Omgevingswet en ook in het proces dat heeft geleid tot de Zeeuwse Omgevingsvisie.</p> <p>De gemeente is bezorgd over processen waarbij de specifieke "smalle" agenda en tijdplanning leidend zijn. Integraliteit en het noodzakelijke lokale draagvlak komen daardoor in gevaar. Concrete voorbeelden: stikstofreductie op de Kop van Schouwen en de externe aanvoer van zoetwater naar Schouwen-Duiveland. Beide dossiers vragen een integrale en brede afweging.</p> <p>De gemeente vindt dat de provincie Zeeland een regie- en gidsrol moet en kan vervullen bij de beoogde integrale aanpak en interbestuurlijke samenwerking. De provincie is voor de gemeente de verbinder en Zeeuwse belangenbehartiger bij de Rijksoverheid die ook een nadrukkelijke en stevige rol heeft bij het werken aan de grotere en complexe opgaven.</p> <p>De governance is een opgave en uitdaging op zich. De gemeente onderschrijft het belang, de rol en de mogelijkheden van het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) om als één overheid te werken aan integrale uitvoering van de Zeeuwse Omgevingsvisie.</p>	<p>Bedankt voor de complimenten en ook wij waarderen de goede samenwerking zeer.</p> <p>Dit is ook onze inzet.</p> <p>Dit is een belangrijke conclusie van de Omgevingsvisie: de ambities zijn alleen haalbaar als bij iedere ontwikkeling zoveel mogelijk kansen worden benut. Wij onderschrijven uw pleidooi om processen niet te smal in te zetten, omdat dan kansen worden gemist en draagvlak verloren kan gaan. Wij werken met alle betrokken partijen aan een hulpmiddel voor integrale planvorming en uitvoering en nodigen u van harte uit om hierover mee te denken.</p> <p>Bij het opstellen van de Zeeuwse Omgevingsvisie heeft de provincie de regie en dat zal ook zo zijn bij de uitvoering van de visie. Bij regiovisies, gebiedsontwikkelingen en projecten zal de regierol eerder bij de gemeente liggen.</p> <p>Wij ondersteunen de inzet om in Zeeland als één overheid te werken. Vanuit de Omgevingswet is dat een belangrijke opdracht.</p>
<p>19. Leidingenstraat Nederland (LSNED)</p>	<p>LSNED geeft aan dat buisleidingen stroken niet of incidenteel worden genoemd.</p> <p>LSNED vraagt een zonering rond buisleidingen op te nemen.</p> <p>LSNED geeft aan dat natuurontwikkeling op een locatie in de gemeente Reimerswaal geen belemmering op mag leveren voor de buisleidingenstraat.</p> <p>LSNED vraagt de buisleidingen weer te geven in kaartmateriaal.</p> <p>LSNED benadrukt de voordelen van gevaarlijke stoffen meer per buisleiding vervoerd moeten worden.</p> <p>LSNED geeft aan bij dat de organisatie bij taak en rolverdeling toegevoegd moet worden (actie 2.3, transport).</p>	<p>(Het belang van) buisleidingen wordt in de visie onderkend en wordt op meerdere plaatsen beschreven.</p> <p>Het opnemen van een zonering in de Omgevingsvisie heeft geen directe doorwerking naar andere partijen. In het besluit externe veiligheid buisleidingen zijn al regels opgenomen over te nemen maatregelen voor veiligheid van buisleidingen.</p> <p>In besluit algemene regels ruimtelijke ordening zijn regels opgenomen over toegelaten functies in de nabijheid van buisleidingen.</p> <p>Wij voegen deze toe aan de kaart.</p> <p>In de Omgevingsvisie wordt de modal shift benoemd. In de tekst zal ook transport per buisleiding genoemd worden.</p> <p>Wij zullen de actie hierop aanvullen.</p>
<p>20. Inspreker 5</p>	<p>Inspreker verzoekt maatregelen tegen ernstige hinder en gezondheidsschade door Laag Frequent Geluid (LFG) in de Omgevingsvisie te integreren.</p>	<p>Wij volgen voor LFG nationaal beleid. Voor LFG bestaat er op dit moment geen regelgeving. In 2021 zal het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, op verzoek van de ministeries Infrastructuur en Waterstaat, Economische Zaken en Klimaat en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, een advies uitbrengen over welk onderzoek op gebied van LFG en gezondheid wenselijk is.</p>

<p>21. Inspreker 6</p>	<p>Insprekers waren nauw betrokken bij het opstellen van de bosvisie. Ze waarderen dat er een heel hoofdstuk aan klimaatverandering is gewijd. Aanleiding voor de zienswijze is het recent verschenen IPPC-rapport en de urgentie die daaruit spreekt. Klimaatverandering wordt in de Omgevingsvisie tegengegaan via KASz en RES. Insprekers menen dat de provincie meer kan doen door CO2 vast te leggen middels het planten van bomen. De doelen uit de Zeeuwse bosvisie zijn 'een druppel op een gloeiende plaat' en dienen te worden uitgebreid. Het voorstel is verdubbeling van het huidige bosareaal in Zeeland. (3000 à 4000h meer). Rijk en bedrijfsleven (middels afkopen CO2-rechten) kunnen helpen. Bovendien worden concrete suggesties voor locaties gegeven.</p>	<p>De Zeeuwse bosvisie staat niet op zichzelf, maar is opgesteld in verhouding tot nationale doelen. In de landelijke Bossenstrategie is het streven uitgesproken om in 2030 tot 10% meer bos te hebben dan nu het geval is. De Zeeuwse reactie op het vaststellen van dat landelijke doel is uitgewerkt in de vorm van de Zeeuwse bosvisie. Hierin is ook het streven overgenomen: Zeeland kent ongeveer 4.100 ha bos. Om bij te dragen aan de 10% bosuitbreiding zet Zeeland zich in om 425 ha extra bos te ontwikkelen (dat is meer dan 10%). Daarbij moeten we realistisch blijven. Zeeland is de meest bosarme provincie van Nederland, en dat heeft een reden. Vanwege landschappelijke invloeden zoals zout en wind groeien niet alle boomsoorten hier even goed. Het past dan ook niet altijd goed bij het landschap. In Zeeland hebben we ook veel andere natuurwaarden waarvoor we wettelijk gezien (Natura 2000) doelen te behalen hebben. Denk aan schorren en slikken en veel open water. Het Deltagebied is ook zeer belangrijk voor vele beschermde broed(vogels) die afhankelijk zijn van deze elementen en van een open, overzichtelijke omgeving zonder hoge bomen. Het Provinciale doel is dus om wel extra bos te realiseren conform de landelijke afspraken, waarbij we goed oog houden voor wat er waar passend is.</p>
<p>22. Inspreker 7</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. De focus van de visie ligt te veel op natuur in plaats van op de landbouw, voedselzekerheid en voedselveiligheid. 2. Meer intensieve veehouderij in Zeeland voorkomt veel transport; granen vanuit Zeeland naar Noord-Brabant en mest vanuit Noord-Brabant naar Zeeland. 3. Dierlijke mest is noodzakelijk voor de Zeeuwse akkerbouw. 	<p>De visie is evenwichtig voor zowel de natuuropgave als de opgave voor de landbouw. De visie voor de landbouw wordt met onze partners nog verder uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied. Voor de punten 2 en 3 wordt verwezen naar de reactie bij inspreker 3 (reactie nummer 11.).</p>
<p>23. Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Varkenshouderij, gericht op verduurzaming van de sector. 2. Een verbod op nieuwvestiging en uitbreiding belemmert de verduurzaming van de sector. 3. Beleidsruimte, fysieke ruimte en financiële stimulanzen zijn noodzakelijk voor de bestaande bedrijven. 	<p>Het beleid voor de bestaande intensieve veehouderijbedrijven is en blijft gericht op de verduurzaming van deze sector. Het beleid sluit daarmee aan op genoemd actieprogramma. De uitbreiding van de bestaande bedrijven is beperkt en afgestemd op de Zeeuwse situatie en omgevingskwaliteiten. Nieuwvestiging is mogelijk wanneer het gaat om grondgebonden veehouderij.</p>
<p>24. Inspreker 8</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er wordt te veel gesproken over volhoudbare landbouw. Daar blijkt geen visie uit en geeft eerder een status quo. Hoe kijkt u hier tegenaan. 2. De visie mist ambitie, zeker omdat landbouw z'n belangrijke sector is in Zeeland 3. Hoe gaan de landbouwers gecompenseerd worden. 4. De visie krijgt uiteindelijk een juridische status en daarom de antwoorden opnemen in de visie 5. Hoe worden ondernemers ondersteund. 6. De opgave voor klimaatadaptatie voor landbouw en landgebruik ligt op schema, is dat een verplichting 7. Wat is agrarische natuurbeheer, hoe worden landbouwers gecompenseerd voor grondprijsstijgingen en waarom natuur op goede landbouwgronden. 8. Mijn vraag aan u is wat het is wat in deze visie anders is (dan de vorige visie) waardoor lokale ondernemers weer meer kansen krijgen en Zeeland niet nog verder "leeg geroofd" kan worden door de investeringsmaatschappijen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De visie is dat we een gezonde landbouwsector willen behouden en mogelijk zelfs versterken. Als we niets doen gaan het achteruit, dat is geen status quo. 2. Naast de Omgevingsvisie waarin de hoofdlijnen van het beleid is opgenomen, is er het uitvoeringsprogramma landelijk gebied waarin het landbouwbeleid verder uitgewerkt is. 3. Wij leggen als provincies geen regels op. Om die reden is er geen sprake van compensatie. Wel proberen we ondernemers die bijdragen aan maatschappelijke doelen hiervoor te belonen, bijvoorbeeld middels de KPI-systematiek 4. De Omgevingsvisie is het beleidsdocument en krijgt geen juridische status, wel is de provincie gehouden het beleid uit de visie te volgen. De juridische vertaling van de Omgevingsvisie zit voor andere in de provinciale Omgevingsverordening die begin volgend jaar vastgesteld zal worden. 5. Zie ook het antwoord op vraag 3, de projecten zullen altijd op vrijwillige basis zijn. 6. Als provincie leggen we geen verplichting op. 7. Het beleid voor onder andere het agrarisch natuurbeheer staat in het uitvoeringsprogramma. Hierin is geen compensatie opgenomen voor stijgende grondprijzen. Ook in het grondbeleid is hierin niet voorzien. Grondprijzen worden bepaald door de markt, daar gaan wij niet over. Als provincie hebben we een taakstelling voor de natuurontwikkeling. Die zullen we de komende jaren invullen zoals landelijk is afgesproken. 8. Deze vraag kunnen we als provincie niet beantwoorden. In het algemeen geldt voor alles dat er sprake is van marktwerking.

<p>25. Agriteam</p>	<p>Op een aantal plaatsen wordt verzocht de rolverdeling aan te vullen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deel B, Woningvoorraad, Pag. 44, 6.3 Zeeuwse woonagenda, Toevoegen inspraak in woonagenda met Inbreng van particulieren, grondeigenaren, makelaars en projectontwikkelaars. 2. Deel B, Pag. 45, Rolverdeling, Zeeuwse gemeenten Toevoegen: Zeeuwse gemeenten en Provincie dienen faciliterend te zijn richting particuliere initiatieven. 3. Deel B, Pag. 51, Rolverdeling, Toevoegen inspraak eigenaren, projectontwikkelaars 4. Actie 4.2, Ruimte voor ruimte regeling behouden. Hierdoor schep je ook ruimte in het buitengebied voor de agrarische ondernemers die blijven, de volhoudbare landbouw. Van extra versterking is geen sprake als je uitgaat van sloop van 500 m2 vloeroppervlakte en een huis mag terug bouwen van ca. 100-150 m2 vloeroppervlakte inclusief bijgebouw. Ruimte voor ruimte is noodzakelijk voor de transitie waar de landbouw zich nu in bevindt. Tevens is het mogelijk om de woning te bouwen in een dorp inbreiding of aan de rand van een dorp middels lintbebouwing. Hierdoor geen verdere inperking van het agrarisch gebruik van landbouwgrond. 5. 12. Landbouw, Actie 1.1, Pag 91, Rolverdeling Toevoegen, De agrarische sector faciliteren voor het realiseren en ontwikkelen van nieuwe- en nevenfuncties op het agrarisch bedrijf in het buitengebied. Toelichting, Het toestaan van deze nieuwe- en nevenfuncties zijn van belang voor het behoud en de vitaliteit van het agrarisch bedrijf en zo ook het behoud van het waardevol cultuurlandschap in Zeeland. Hierdoor kan de bedrijfsopvolging worden gewaarborgd voor de toekomst. De landbouw zit in een grote transitie, waarbij de agrarische sector ruimte nodig heeft binnen de bedrijfsvoering om hier invulling aan te geven. 6. Actie 3.1, Pag 93, Rolverdeling, Toevoegen De agrarische ondernemers leggen CO2 vast in de geteelde gewassen. 	<p>1, 2, 3 en 6: De rolverdelingen zijn toegevoegd zoals gevraagd.</p> <p>4. De regeling wordt geëvalueerd, deze reactie zal worden meegegeven bij de evaluatie. De evaluatie zal plaatsvinden samen met de betrokken partijen.</p> <p>5. Het realiseren van nieuwe en nevenfuncties op het agrarisch bedrijf is mogelijk op grond van het nu geldende en voort te zetten beleid voor nieuwe economische dragers. Zie ook bouwsteen 13. Landschap, kopje Huidige situatie – Nieuwe economische dragers. Een aparte actie is om die reden niet noodzakelijk. Indien ondernemers hiervan gebruik willen maken, zijn er mogelijkheden. Actie 1.2 van bouwsteen 12. Landbouw sluit hierop aan.</p>
<p>26. North Sea Port</p>	<p>North Sea Port vraagt op p. 37 de tekst over vervoer van gevaarlijke stoffen aan te passen, omdat voor vervoer over spoor geen alternatieve routes mogelijk zijn.</p> <p>North Sea Port stelt voor de alinea Milieueffecten op p. 39 als volgt aan te vullen: (Toekomstige) beleidsmatige en regelgevende instrumenten dienen gericht te zijn op duidelijkheid en zekerheid richting vergunningverlening aan zowel bestaande en nieuwe bedrijven. Dit bevordert de investeringszekerheid van bedrijven en daarmee de verdere economische ontwikkeling van de regio.</p> <p>Voorgesteld wordt om de tekst op p. 40 "De grote zeehavens zijn voor het goederenvervoer goed bereikbaar over het water" als volgt aan te vullen: "De bereikbaarheid van het Kanaal Gent-Terneuzen (KGT) heeft in de voorbije jaren onder druk gestaan vanwege beperkte zoetwateraanvoer als gevolg van klimaatverandering. Voldoende (zoet)wateraanvoer zal in de toekomst geborgd moeten blijven, ook om verdere verzilting op en rondom het KGT te voorkomen. North Sea Port heeft daarom, als stakeholder binnen het Lange Termijn Perspectief Toegankelijkheid, recent aan de VNSC verzocht om de kanaalaanpassingen benodigd om veiliger en vlotter grotere schepen op het kanaal toe te laten te agenderen binnen het onderzoeksprogramma Lange Termijn Perspectief Toegankelijkheid (LTP-T). Dit als uitvoering van het Ver-</p>	<p>De huidige tekst is genuanceerd om dit punt te ondervangen. Uw tekstvoorstel kan onbedoeld worden opgevat als een aanscherping, omdat 'alleen nog op veilige afstand van woongebieden' bij vervoer per spoor niet volledig mogelijk is.</p> <p>Hoe de provincie bedrijven de gevraagde zekerheid biedt, is in het provinciale Programma VTH+S 2021 uitgebreid toegelicht. Dit gaat onder andere over de inzet bij vergunningverlening. "Bij het verlenen van een vergunning, het controleren en het handhaven van de wet- en regelgeving behandelt de provincie de overheid, burgers en bedrijfsleven op dezelfde wijze. Dat gebeurt door het werk te standaardiseren – bijvoorbeeld door toepassing van eenduidige vergunningsvoorschriften en een uniforme toezichts- en sanctiestrategie. Over de gestelde prioriteiten en het gewenste resultaat communiceert de provincie duidelijk met alle betrokkenen. Tot slot voldoen besluiten van de provincie aan wet- en regelgeving en daarvoor geldende wettelijk termijnen."</p> <p>Wij zullen in de paragraaf een korte tekst met verwijzing opnemen naar dit programma.</p> <p>In deel A wordt kort en bondig op ontwikkelingen ingegaan. Uw voorstel is een goede actualisatie en aanvulling voor deel B van de visie. Wij vullen de tekst in deel B aan.</p>

	<p>drag dd. 15 februari 2015 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Vlaams Gewest. Ook in deel B zullen we hierop terugkomen bij tekst op p. 167.</p> <p>P. 41 “Zeeland kent een hoofdnetwerk van infrastructuur”. Categorisering hoofdnetwerk lijkt onvoldoende van toepassing op voor het vliegveld in Zeeland. Deze staat echter wel in het rijtje vermeld.</p> <p>P. 42: “Het transport per spoor is nog gering van omvang (8%). Verzocht wordt om aan te geven uit welk jaar dit percentage afkomstig is. In deel B op p. 171 staat bijvoorbeeld vermeld: 10 % voor 2019.</p> <p>Algemene opmerking over deel A: Er wordt op geen enkele wijze uitspraak gedaan over provinciaal beleid ten aanzien van de verdere ruimtelijke ontwikkeling van de Zeeuwse zeehaventerreinen (zie verder opmerking hierover op p. 146 van deel B).</p> <p>Deel B: Voorgesteld wordt om in alinea Verkeersveiligheid (p.18) deze alinea, bv aan de zin over de scheiding van de specifieke kwaliteitsnetwerken, toe te voegen dat landbouwverkeer ook niet interfereert met een veilige en efficiënte doorstroming op de belangrijkste transportassen voor het goederenverkeer.</p> <p>North Sea Port vraagt uitleg over de bijdrage van het aspect “regionale identiteit” aan de verbetering van de bodemkwaliteit (p. 67).</p> <p>North Sea Port vraagt toelichting op de zin op p. 77 wordt “Voor het kanaal van Gent naar Terneuzen speelt op korte termijn een aantal ontwikkelingen die zowel invloed hebben op de waterkwaliteit en het waterpeil van het kanaal als op de scheepvaart” gesproken over ‘een aantal ontwikkelingen’. Het is niet duidelijk is of dit nu specifiek gaat over de ontwikkelingen die in de zin erna worden benoemd. Ook is niet duidelijk over welke ontwikkelingen het gaat in de laatste zin van deze alinea m.b.t. de (middel)lange termijn’.</p> <p>Het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met het woord “ervaren” op p.105.</p> <p>Graag meer toelichting in de paragraaf op p.107 over het aspect “geur”. Wat is een geurcontour, hoe komt die tot stand?</p> <p>North Sea Port vindt het spijtig dat in de tekst op p. 107 over “Geluid” er op gebied van lawaaisporten geen wijzigingen hebben plaatsgevonden t.o.v. het bestaande beleid. Reeds bij het opstellen van de notitie reikwijdte en detailniveau in 2017 is hier vanuit North Sea Port aandacht voor gevraagd. Dit in het kader van het zoeken naar alternatieve locaties voor MSV de Uitlaat.</p> <p>Verzocht wordt om de eerste zin op p. 107 onder Afval en grondstoffen als volgt aan te passen. “ .... zo veel mogelijk kringlopen, indien mogelijk landsgrensoverschrijdend, worden gesloten”.</p> <p>Verzocht wordt om bij beschrijving transport van gevaarlijke stoffen op p. 107 in de eerste zin “transport over het water” toe te voegen.</p> <p>Uit de tekst op blz. 108 blijkt voor ons niet duidelijk of er nu wel of niet nog een luchtvaartbesluit voor helikopterhavens nodig is en zo ja of dit besluit al wel of niet is genomen.</p>	<p>Het vliegveld maakt deel uit van de hoofdinfrastructuur. De tekst gaat niet over de categorisering. Wij passen ‘hoofdnetwerk’ aan om koppeling met de categorisering weg te nemen.</p> <p>Wij passen het percentage op p.41 aan om aan te sluiten bij de 10% in deel B.</p> <p>In deel A wordt in het algemeen gesproken over ‘goede werk- en bedrijfslocaties’ met als hoofddoel concentratie van bedrijvigheid op bedrijventerreinen. Deze inzet geldt ook voor de zeehaventerreinen. In deel B wordt expliciet ingegaan op de mogelijkheden voor uitbreiding en de ruimtelijke reservering op de Westelijke Kanaaloever.</p> <p>De risico’s van landbouwverkeer voor recreatief, woonwerk en schoolfietsverkeer zijn als voorbeeld opgenomen omdat hier een belangrijke opgave ligt. Voor veilige en efficiënte doorstroming van goederenvervoer is ook een kwaliteitsnetwerk ingericht. Interferentie door landbouwverkeer is daarbij ook een aandachtspunt.</p> <p>In de tekst staat dat regionale identiteit een belangrijke ontwikkeling is voor duurzaam bodemgebruik. Dat betekent niet dat dit rechtstreeks een bijdrage levert aan de bodemkwaliteit, maar wel aanknopingspunten biedt voor duurzaam bodemgebruik dat past bij de omgeving.</p> <p>De zin doelt inderdaad op de regels die daarna in de tekst zijn opgenomen.</p> <p>De laatste zin doelt op het brede ruimtelijke perspectief voor de Kanaalzone dat in het kader van de Omgevingsagenda voor dit Novi-gebied wordt opgesteld. Welke ontwikkelingen dat zullen zijn is nog niet bekend.</p> <p>Dit gaat over hoe de kwaliteit van o.a. lucht en geluid wordt ervaren door bewoners.</p> <p>Geur kan in de leefomgeving hinder veroorzaken en brengt om die reden ook gezondheidsrisico’s met zich mee. Bij geur van bedrijven gaat het om de geuruitstoot (emissie) van bedrijven die zich verspreidt via de lucht en een geurbelasting veroorzaakt op de woon- en leefomgeving. In het kader van de beoordeling van de activiteit wordt duidelijk of er sprake is van geuremissie en tot waar de geuremissie zich uitstrekt. Dat is de geurcontour.</p> <p>In het kader van de achterbanraadpleging heeft u dit punt niet naar voren gebracht. De mogelijkheid om lawaaisporten te verplaatsen is in de Omgevingsvisie een optie, maar dan moet het wel helpen om overlast te verminderen of om lawaaisporten beter te concentreren.</p> <p>Het sluiten van kringlopen is het doel. Met de toevoeging ‘indien mogelijk landsgrensoverschrijdend’ kan de suggestie worden gewekt dat dit een doel op zich is. Dat is niet zo: het beste is kringlopen op een zo laag mogelijk niveau te sluiten. In de Kanaalzone kan dat zeker grensoverschrijdend zijn, omdat de afstand klein is.</p> <p>Wij nemen deze aanvulling over.</p> <p>Voor luchthavens die meer dan twaalf dagen per jaar worden gebruikt, is een luchthavenbesluit of een luchthavenregeling van de Provincie nodig. Een luchthavenbe-</p>
--	---	---

	<p>In hoofdstuk 19.1 3e zin staat de tekst ... een vermindering van CO2 gebruik te realiseren... Bedoeld wordt waarschijnlijk .... vermindering van CO2-uitstoot te realiseren. Ook ontbreekt een verwijzing naar het Cluster Energie Strategie van 2021 (CES)</p> <p>Geconstateerd wordt dat naast dit algemeen beschreven beleidsuitgangspunt er niet of nauwelijks handvatten zijn opgenomen voor de gewenste en noodzakelijke verdere ruimtelijke ontwikkeling van de Zeeuwse zeehaventerreinen. Dit is niet in lijn met de tekst in de aandeelhouderstrategie:</p> <p><i>"In dit omgevingsplan zal met het oog op de ontwikkeling van het havengebied alsmede het vestigingsbeleid in en rondom de haven, ruimte moeten zijn voor de uitvoering van de mede door provincie Zeeland onderschreven aandeelhouderstrategie voor North Sea Port (d.d. februari 2021) en het daarop gebaseerde strategisch plan van North Sea Port "Connect 2022 die in het najaar van 2021 definitief wordt vastgesteld."</i></p> <p>Uit interne analyse van North Sea Port blijkt al enige tijd dat er sprake is van een tekort aan direct aan het water gelegen bedrijventerreinen, fysieke ruimte voor de noodzakelijke ontwikkeling van de circulaire economie en een specifieke locatie voor het faciliteren van vrachtverkeer (o.a. voor overnamingsmogelijkheden).</p> <p>Door het nu specifiek benoemen van alleen de Westelijke Kanaaloevers als toekomstig uitbreidingsgebied kan zelfs ten onrechte de conclusie getrokken kunnen worden dat dit in de toekomst de enige fysieke uitbreidingsmogelijkheid is voor de Zeeuwse zeehavens.</p> <p>Voorgesteld wordt om in de nieuwe Omgevingsvisie, vergelijkbaar met de tekst in het huidige omgevingsplan duidelijker aan te geven dat verdere ontwikkeling mogelijk is, mits" invulling wordt gegeven aan de kaders die vanuit de duurzaamheidsladder voor alle stedelijke ontwikkelingen, inclusief de zeehaventerreinen gelden".</p> <p>Ook kan daarbij opnieuw verwezen worden naar het door North Sea Port gehanteerde vestigingsbeleid op basis van de schillenbenadering, waarbij onderscheid wordt gemaakt in kadegebonden, niet-kadegebonden en toeleverende bedrijvigheid.</p> <p>Verzocht wordt om de tekst op blz. 147 de zin onder kopje "Havens en industrie" " Economische ontwikkelingen hebben invloed op Zeeuwse bedrijven en daarmee op de ruimtevraag. Internationalisering en veranderingen in de verdienmodellen en productieprocessen bepalen de vraag naar transport en modaliteiten." Uit te breiden met de woorden ..... en de vraag naar beschikbare zeehaventerreinen...</p> <p>Verder verzoeken wij u om in de tekst onder hoofdstuk 19.2 ook de recente aanwijzing als NOVI-gebied en de besluitvorming in het kader van het North Sea Port District te benoemen.</p> <p>De op blz. 151 genoemde CO2-reductie doelstelling is naar onze mening niet juist.</p> <p>De noodzakelijke rol van netbeheerders (Gasunie en TenneT) en overheden in realisatie van infrastructuur ontbreekt. Deze graag toevoegen op blz. 151 onder actie 1.2 'Realiseren CO2-reductie in de industrie'.</p> <p>Verzocht wordt om onder het kopje "vaarwegen" op blz. 167 de tekst toe te voegen dat North Sea Port, als stakeholder binnen het Lange Termijn Perspectief Toegankelijkheid, recent aan de VNSC heeft verzocht om de kanaal-aanpassingen benodigd om veiliger en vlotter grotere sche-</p>	<p>sluit is nodig als er milieueffecten (geluid en externe veiligheid) buiten het luchthaventerrein zijn. Als dat niet het geval is, is een luchthavenregeling nodig. De helihavens Damen Yachting, Prince Helikopters, Inter Scaldes, Ziekenhuis ADRZ Goes en Ziekenhuis Zorgsaam hebben een luchthavenregeling of –besluit.</p> <p>Correct, het gaat om vermindering van uitstoot. Wij passen dit aan.</p> <p>De CES van het cluster Smart Delta Resources komt op veel plaatsen in de visie aan bod. De verwijzing hebben wij geactualiseerd n.a.v. de oplevering van het Regioplan Smart Delta Resources 2030 2050.</p> <p>N.a.v. uw reactie bij de achterbanraadpleging is op p.146 een verwijzing naar de beschikbare uitbreidingsruimte op de Westelijke Kanaaloever opgenomen. Het is niet de intentie dat hieruit de indruk kan ontstaan dat uitbreiding op andere locaties per definitie is uitgesloten. Net als bij andere bedrijventerreinen geldt dat de ladder voor duurzame verstedelijking van het rijk het uitgangspunt is.</p> <p>Wij zullen een compacte tekst toevoegen aan de paragraaf Havens en industrie om het beleid voor Zeehaventerreinen te verduidelijken.</p> <p>Wij nemen deze aanvulling over.</p> <p>Op p. 10 van deel A hebben wij dit beschreven en een toelichting gegeven op de opgaven. Opnemen onder 19.2 in deel B is daarom niet nodig.</p> <p>De doelstelling voor de industrie van 59% reductie t.o.v. 1990 is vastgelegd in het nationaal Klimaatakkoord (Hoofdstuk 3 - Industrie).</p> <p>Deze actie inclusief rolverdeling zijn te vinden onder actie 3.1 bij de bouwsteen Transport en infrastructuur.</p> <p>Wij zullen hierover een korte tekst opnemen.</p>
--	---	--

	<p>pen op het kanaal toe te laten te agenderen binnen het onderzoeksprogramma Lange Termijn Perspectief Toegankelijkheid (LTP-T). Dit als uitvoering van het Verdrag dd. 15 februari 2015 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Vlaams Gewest.</p> <p>Verzocht wordt om de tekst op blz. 168 onder de kopjes "buisleidingen" en 'Elektriciteitsnet' te actualiseren/aan te vullen op basis van de uitkomsten van verkenningen in het kader van de Cluster Energie Strategie naar de behoefte aan infrastructuur.</p> <p>Verzocht wordt om op blz. 168 onder 'Subdoel 3', Uitbreiding 380kV netwerk toe te voegen.</p> <p>Verzocht wordt om in "trends en ontwikkelingen (p.170) bij de zin "Een provincie dekkend systeem van laadpunten voor elektrisch rijden wordt nagestreefd" duidelijker aan te geven dat dit provincie dekkend systeem voor zowel vrachtwagens als personenauto's geldt en dat hiervoor mogelijk ook kan worden aangesloten bij het initiatief voor een 'Central Gate' nabij het Sloegebied ter hoogte van Vlissingen-Oost.</p> <p>Verzocht wordt om in dit hoofdstuk "trends en ontwikkelingen" ook het specifieke aspect van "ondermijning" toe te voegen. Daarbij wordt aangegeven dat juist ontwikkeling en realisatie van specifieke beveiligde parkeervoorzieningen zoals Central Gate maatschappelijk verantwoorde oplossing voor dit probleem kan bieden.</p> <p>Verzocht wordt om in hoofdstuk 23 wat nadrukkelijker de doelstelling voor maximale aanlanding van wind op zee in Zeeland, toe te voegen, vanwege het grote belang hiervan voor verdere verduurzaming van de industrie.</p> <p>Blz. 206: Rolverdeling; North Sea Port faciliteert zoetwatervoorzieningen voor de eigen klanten. De hier beschreven rol van North Sea Port kan verkeerde verwachtingen bij onze klanten/gebruikers opwekken. Verzocht wordt om de rol van North Sea Port hier niet te noemen, of anders te beschrijven bijvoorbeeld: Ook ten aanzien van beschikbaarheid van zoet water heeft North Sea Port al vanuit haar rol als havenbeheerder een faciliterende rol, net zoals dit geldt voor haar rol met betrekking tot beschikbaarheid van andere utility's.</p>	<p>Wij zullen de tekst bij buisleidingen en elektriciteitsnet actualiseren.</p> <p>Dit is niet nodig, omdat het hoogspanningsnet onder de noemer 'elektriciteitsnet' valt en het later bij de actie specifiek wordt benoemd.</p> <p>In de tekst wordt bewust gesproken over elektrisch 'rijden' omdat daar alle verschillende categorieën voertuigen onder vallen, inclusief vrachtwagens. Als personenauto's en vrachtauto's worden toegevoegd, moeten ook alle andere categorieën worden benoemd. Daarom passen wij de tekst niet aan. Over specifieke locaties voor oplaadpunten wordt in deze Omgevingsvisie geen uitspraak gedaan.</p> <p>De aanpak van ondermijning is in paragraaf 19.2 van bouwsteen havens en bedrijven opgenomen. Daarbij komt ook de weerbaarheid van de zeehavens aan bod. Beveiligde parkeergelegenheid kan daar mogelijke een rol bij spelen.</p> <p>De aanlanding van wind op zee is van groot belang. In bouwsteen 21 staat de infrastructurele kant beschreven, in bouwsteen 19 het belang voor de omschakeling van de industrie naar elektriciteit en waterstof. Om herhaling te voorkomen is dit niet in bouwsteen 23 benoemd.</p> <p>Wij zullen de tekst nuanceren om verkeerde verwachtingen te voorkomen.</p>
<p>27. Veiligheidsregio</p>	<p>Veiligheidsregio spreekt dank en waardering uit voor het opnemen van de inbreng die zij hebben gedaan. Ze blijven ook in het vervolg graag betrokken.</p> <p>Veiligheidsregio heeft nog twee aandachtspunten: Er wordt bij de locatiekeuze voor evenementen rekening gehouden met bereikbaarheid en opkomsttijden. Dit is ook belangrijk bij de locatiekeuze voor andere voorzieningen (onder meer scholen, zorginstellingen).</p> <p>De energietransitie kan risico's inhouden voor de fysieke veiligheid en de fysieke leefomgeving. Voor een veilige energietransitie wil de Veiligheidsregio goed van deze ontwikkelingen op de hoogte blijven. Ook in het kader van incidentenbestrijding wil Veiligheidsregio vroegtijdig betrokken worden als adviseur bij de bouwsteen energietransitie.</p>	<p>Er wordt rekening gehouden met een goede bereikbaarheid in het algemeen. Keuze voor dit soort locaties is een gemeentelijke afweging.</p> <p>Wij onderschrijven het belang van een veilige energietransitie. De specifieke zaken die u noemt komen aan de orde in andere bouwstenen dan de bouwsteen energietransitie. De bouwsteen energietransitie gaat voornamelijk over CO₂-reductie. De onderwerpen waar u over schrijft komen aan bod bij de bouwstenen waar u bij staat vermeld. Dit is bij de bouwsteen Transport en Infrastructuur bij acties 2.1, 2.2, 2.3 en 3.1. Die acties gaan over beheer, onderhoud en aanleg van de infrastructuur. Inclusief buisleidingen en elektriciteitsnet. Dat gaat over het transport van de nieuwe vormen van energie. Bij bouwsteen Duurzame energie staat de Veiligheidsregio bij de acties 1.1, 2.1 en 3.1. Deze gaan over de opwekking van nieuwe energie.</p>
<p>28. Inspreker 9</p>	<p>Inspreker wil graag iets opgenomen zien over de prijs voor doortocht door de Westerscheldetunnel voor fietser/ov-gebruiker/voetganger.</p>	<p>De prijs voor doortocht door de Westerscheldetunnel voor fietser/voetganger is in feite de prijs voor ov-gebruiker. Dit is afhankelijk van diverse factoren en kan daarom niet in de Omgevingsvisie worden opgenomen. In de bouwsteen Mobiliteit in deel B staan de plannen beschreven om het openbaar vervoer om te vormen naar een</p>

	<p>Inspreker vindt dat autowegen steeds meer een barrière worden voor fietsers en voetgangers, bijv. de rondwegen rond kernen die ook nog het zicht verpesten.</p> <p>Inspreker doet een suggestie voor een doorfietsroute van Middelburg/Arnhemuiden richting Goes, van de Steigerweg in Arnhemuiden naar de Kraayertsedijken noordelijk van Ledorp. Dit is een leukere en kortere en windluwe verbinding.</p>	<p>flexibel vraagafhankelijk mobiliteitssysteem. Betaalbaarheid is daarbij een voorwaarde.</p> <p>In deel B, bouwsteen Recreatie en toerisme is hierover opgenomen dat de toeristische infra en toegankelijkheid van alle verschillende vormen van activiteiten en routes (wandelen, fietsen, ruiterspaden, MTB etc.) in de basis op orde is en het beheer en onderhoud, ook van de routeinformatie, van een goede kwaliteit. Als routes (tijdelijk) worden onderbroken, moet altijd een alternatief worden geboden zodat het netwerk in stand blijft. Daarnaast wordt bij de aanleg of aanpassing van wegen altijd onderzocht wat de effecten voor het langzaam verkeer zijn en wat de mogelijkheden zijn voor verbetering van de verkeersveiligheid.</p> <p>In de Omgevingsvisie en de Regionale Mobiliteitsstrategie waarnaar de Omgevingsvisie verwijst, onderschrijven we het belang van goede fietsroutes voor korte afstanden en doorfietsroutes voor de wat langere afstanden. De exacte uitwerking van routes doen we in onze uitvoeringsplannen. Dank u wel voor de suggestie, deze nemen we mee in de uitwerking van onze Zeeuwse toekomstvisie fiets.</p>
<p>29. Stichting ZorgSaam Zorggroep Zeeuws-Vlaanderen</p>	<p>ZorgSaam verzoekt om een extra bouwsteen op te nemen die specifiek gericht is op de zorg, gezondheid, zorggeschikt wonen en gerelateerde voorzieningen met concrete strategische ambities en doelen, en daarbij het beleidsdocument Visie op Zorg in Zeeland 2025 van de Commissie Toekomstige Zorg Zeeland als vertrekpunt te nemen.</p>	<p>In verband met integraliteit willen we het aantal bouwstenen beperkt houden en dwarsverbanden tussen de bouwstenen aangeven. Een extra bouwsteen is daarom niet wenselijk.</p> <p>Naar aanleiding van uw reactie tijdens de achterbanraadpleging is o.a. in de bouwsteen Voorzieningen in paragraaf 5.2 onder het kopje Zorgvoorzieningen aangegeven wat de huidige situatie is en wat nodig is.</p> <p>Uw punt met betrekking tot zorggeschikt wonen geven wij mee aan het proces voor de Zeeuwse Woonagenda. Daar wordt het onderwerp wonen verder uitgewerkt.</p> <p>Wij hebben naar aanleiding van uw zienswijze de rol van de Zeeuwse Zorgcoalitie meer benadrukt door deze behalve bij actie 2.1 ook op te nemen bij actie 1.1a, 1.2 en 1.3 van de bouwsteen Voorzieningen. Dit biedt een aanknopingspunt om in de toekomst aandacht te geven aan het punt zorg, gezondheid, zorggeschikt wonen en gerelateerde voorzieningen. Resultaten kunnen in een volgende versie van de Omgevingsvisie worden opgenomen. Omdat de Omgevingsvisie een dynamisch document wordt, kunnen die wijzigingen snel worden doorgevoerd.</p>
<p>30. NBV De Steltkluit</p>	<p>De zienswijze van NBV De Steltkluit heeft als insteek natuurbelangen nog beter tot hun recht te laten komen. De zienswijze bevat 110 gedetailleerde voorstellen met als rode draad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Concretisering van plannen en doelstellingen, kritische prestatie-indicatoren en beoordelingsfactoren worden gemist. 2. Natuur en biodiversiteit worden in de visie vooral genoemd als factor om in het oog te houden bij uitwerking in andere programma's en als "utilitair". Ze lijken niet als eigenstandig beleidsterrein en belangrijk prestatiegebied te worden gezien. 3. De conclusies en aanbevelingen uit de Passende Beoordeling en het Milieueffectrapport zijn helder en zeer relevant. Het voorstel is deze direct op te nemen in deel B van de visie. 	<p>Wij hebben waardering voor uw uitgebreide reactie en voorstellen tot verbetering en danken u voor uw aanbod behulpzaam te zijn bij uitwerkingen. Ons antwoord formuleren wij aan de hand van uw geschetste rode draad en vervolgens per thema.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De Zeeuwse Omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. Nadere concretisering gebeurt in uitvoeringsprogramma's. De detailopmerkingen en uw aanbod om mee te denken geven wij mee aan de opstellers van deze uitvoeringsprogramma's. 2. Bescherming en ontwikkeling van natuur(waarden) is een kerntaak van de provincie. Zoals u aangeeft gaat het slecht met de biodiversiteit in Zeeland en de trend is nog steeds negatief. Om die trend om te kunnen buigen is het nodig dat de aandacht voor natuur zich niet beperkt tot beschermde natuurgebieden. Door in de visie de waarde van de natuur (ook buiten natuurgebieden) voor de samenleving te benoemen en het onderwerp ook bij andere thema's terug te laten komen, steken wij in op een integrale uitvoering, waardoor juist de intrinsieke natuurdelen makkelijker te realiseren zijn. Op een aantal plaatsen in de visie hebben wij de tekst aangepast, zodat de intrinsieke waarde van de natuur beter naar voren komt of duidelijk wordt dat er geen verslechtering zal optreden. 3. De Passende Beoordeling en milieueffectrapportage hebben geholpen de visie haalbaar, integraal en uitvoerbaar te maken. Het is belangrijk dat conclusies, aanbevelingen en mitigerende maatregelen meegenomen worden bij de uitwerking en uitvoering van de visie. Dit is in deel A van de visie verwoord.

	<p>NBV De Steltkluit biedt aan behulpzaam te zijn bij het opstellen en uitwerken van concrete plannen en eventuele revisies van de Zeeuwse Omgevingsvisie.</p> <p>Samenvatting van voorstellen per thema (zonder volledig te zijn):</p> <p>Voorzieningen en evenementen De Steltkluit maakt zich zorgen over de schade die grootschalige evenementen kunnen toebrengen aan de natuur en vraagt (bij vergunningverlening voor) grootschalige evenementen de effecten goed in te schatten en mitigerende maatregelen voor te schrijven.</p> <p>Woonomgeving De Steltkluit doet verschillende voorstellen aan de overheden in Zeeland die kunnen helpen de biodiversiteit in de bebouwde omgeving te vergroten. Dit varieert van het stellen van concrete doelen, voorlichting aan burgers tot het intensiveren van handhaving.</p> <p>Bodem De Steltkluit stelt voor regels te stellen ten aanzien van verharding in o.a. tuinen en biologische landbouw, biologisch tuinieren en biologisch beheer van terreinen te stimuleren.</p> <p>Deltawateren De Steltkluit vraagt om concretisering van de rol van particuliere grondeigenaren, lichtvervuiling, rustgebieden en toegankelijkheid.</p> <p><i>Tekstueel</i> Natuurwaarden ontbreken in beschrijving Deltawateren</p> <p>Verzoek explicieter formuleren afwegingsfactor.</p> <p>Landbouw De Steltkluit vraagt om concrete doelen voor volhoudbare landbouw ten aanzien van maatregelen (b.v. gebruik van biologische bestrijdingsmiddelen) en natuur en biodiversiteit (waaronder agrarisch natuurbeheer) en het behalen van die doelen even zwaar te laten wegen als economische rendementsverbeteringen. Daarnaast vraagt De Steltkluit beleid voor het stimuleren van biologische consumptie en productie, ontwikkeling van een visie voor duurzaam gebruik van de bodem en watersystemen, verbreding van de monitoring van natuurwaarden, beleid voor een transitie naar minder en minder intensieve veehouderij, eisen en limieten te stellen ten aanzien van de import van drijfmest. Tenslotte vraagt De Steltkluit om de principes voor natuurcompensatie voor een eventuele uitbreiding van glastuinbouw in de visie te noemen.</p> <p><i>Tekstueel</i> Verzoek verwijderen zin dat ontwikkelingen in landbouw grotendeels autonoom zijn en niet te vatten in wetgevende kaders. Verzoek in te steken op maatregelen om bodemleven te vergroten i.p.v. studies</p>	<p>Gezien het globale karakter van de visie is ervoor gekozen ze niet over te nemen in deel B van de visie.</p> <p>Antwoord per thema:</p> <p>Voorzieningen en evenementen Voor alle activiteiten in natuurgebieden geldt dat deze alleen mogen plaatsvinden als er geen significante aantasting van natuurwaarden plaats vindt. Dat geldt ook voor evenementen. Voor evenementen in en nabij Natura2000-gebieden wordt getoetst aan de Wet Natuurbescherming (wettelijke verplichting).</p> <p>Woonomgeving Onder leiding van het ministerie van LNV wordt er de komende jaren een Natuurinclusieve agenda opgesteld als onderdeel van spoor 2 van het programma Natuur 2021-2030. Deze agenda is van belang voor de verdere uitwerking natuurinclusieve woonomgeving op regionaal en lokaal niveau. We nemen uw voorstellen mee.</p> <p>Bodem Biologische landbouw heeft een positief effect op de bodemkwaliteit. Het is een onderdeel van volhoudbare landbouw wat onder het thema landbouw terugkomt en in het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied verder wordt uitgewerkt. De overige voorstellen hebben meer raakvlakken met de natuurinclusieve omgeving. We nemen uw voorstellen mee.</p> <p>Deltawateren De genoemde onderwerpen worden uitgewerkt in de Natura2000-beheerplannen en/of de gebiedsvisies per Deltawater.</p> <p>Tekstwijzing in deel A, paragraaf 3.1: natuurwaarden toegevoegd Tekstwijzing in deel B, paragraaf 10.4 aanpassing t.b.v. duidelijkheid</p> <p>Landbouw De beoogde groei in het oppervlak agrarische natuurbeheer wordt nog nader geconcretiseerd op basis van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied is hierin mede richtinggevend. Nieuwvestiging van intensieve veehouderij is volgens het beleid niet mogelijk. Uitbreiding is alleen mogelijk als er verbeteringen plaatsvinden vanuit het oogpunt van verduurzaming. De milieukwaliteit zal daarmee vooruitgaan. Er wordt geen actief beleid tot sanering van de sector gevoerd. De landbouw heeft mest nodig (dierlijke mest en/of kunstmest). Voor de aanwending van mest geldt nationale wetgeving. Het niveau waarop kringlopen gesloten worden verdient nadere uitwerking. Bij een eventuele uitbreiding van de glastuinbouw geldt de randvoorwaarde van zorgvuldig ruimtegebruik. Dit wordt gewaarborgd via het ruimtelijk spoor en het vergunningverleningsspoor uit de Wet Natuurbescherming. De uitwerking van volhoudbare landbouw, waar biologische landbouw een vorm van is, vindt plaats binnen het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied. Dit gebeurt in samenspraak met alle belanghebbende partijen. Concretisering van de plannen voor een betere bodem, bodembiodiversiteit en watersystemen gebeurt in het Zeeuws Deltaplan Zoet Water. Uw voorstellen nemen we mee.</p> <p>Tekstwijzing in deel B, paragraaf 12.1: Deze zin is verwarrend en daarom hebben wij deze geschrapt.</p> <p>Tekstwijzing in deel B, paragraaf 12.3: De formulering was niet duidelijk en is aangepast.</p>
--	--	---

Landschap

De Steltkluit vraagt de Bosvisie te vervolledigen met een aantal onderwerpen ten dienste van behoud en herstel van natuurwaarden en biodiversiteit.

Milieu

De Steltkluit vraagt in de visie subdoelen op te nemen voor het terugdringen van zwerfafval en meer specifiek ook voor plastic afval met bij de laatste aandacht voor een grensoverschrijdende aanpak. Een aantal voorstellen voor de aanpak van zwerfafval is meegegeven. De Steltkluit vraagt prestatiedoelstellingen voor milieukwaliteit op te nemen die uitstijgen boven de wettelijke eisen, waaronder een aanscherping van de doelstelling voor geluid.

Daarnaast wordt gevraagd het varend ontgassen voor alle chemische producten en brandstoffen te verbieden via de Omgevingsverordening en no-fly zones boven natuurgebieden aan te wijzen voor drones.

Tekstueel

Verzoek aan te geven dat vermindering stikstofuitstoot in de eerste plaats in belang van de natuur is.

Natuur

De Steltkluit doet verschillende voorstellen gericht op (een betere borging in de visie van) de bescherming van natuurwaarden en de ontwikkeling van biodiversiteit. Daarin komt de zorg voor het toegankelijk maken van natuurgebieden herhaaldelijk terug. Daarnaast vraagt de Steltkluit natuurhandhaving te intensiveren.

Tekstueel

Verzoek uitdaging biodiversiteit anders te formuleren zodat duidelijk is dat bescherming niet in eerste plaats voor economische doeleinden is.

Verzoek in kernkwaliteit 2 ook op te nemen dat andere voordelen dan visuele meespelen en de wens om te beschermen minder negatief te formuleren

Verzoek in afwegingsfactor referentie aan natuurgebieden en biodiversiteit t.b.v. verminderen ruimteclaim te verwijderen vanwege onduidelijkheid.

De intrinsieke waarde van natuur wordt in de visie gemist.

Verzoek verduidelijking begrip kernnatuur in afwegingsfactor.

Landschap

De Zeeuwse Bosvisie is reeds vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat de aanleg van bos en houtige landschapselementen niet ten koste mag gaan van bestaande natuurwaarden en dat een gevarieerde samenstelling wenselijk is vanuit biodiversiteitsdoelen.

De uitvoering van de Bosvisie zal gestalte krijgen binnen het uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied samenhangend met een op te stellen Landschapsvisie. Uw voorstellen zullen ten behoeve van deze Landschapsvisie meegegeven worden.

Milieu

Wij zijn het met u eens dat er een noodzaak is voor het voorkomen van het verspreiden van (plastic) zwerfafval en dat het ontgassen van restladingdampen naar de atmosfeer ongewenst is.

Provincie Zeeland heeft samen met 27 andere partijen, waaronder een aantal Belgische, het Samenwerkingsconvenant Schone Schelde ondertekend. Het doel is dat alle gebruikers van de Schelde zich bewust worden van de effecten op het milieu en dat elke bedrijf dat plastic korrels produceert, vervoert of verwerkt helpt bij het voorkomen van "lekkages" naar het milieu. De voorstellen voor de aanpak van zwerfafval zullen meegenomen worden bij de nadere invulling van subdoel 7.2.

Op (inter)nationaal niveau spannen wij er ons voor in om een internationaal verbod op varend ontgassen van een groot aantal stoffen te bewerkstelligen. Een internationale regeling heeft onze voorkeur boven het uitbreiden van de stoffenlijst in de verordening.

De toegangsbeperkingsgebieden (TBB) binnen Natura2000 zijn jaarrond ontoegankelijk en dus ook voor drones. Daarmee is al invulling gegeven aan uw verzoek no-fly zones aan te wijzen. Buiten deze TBB's is het gebruik van drones toegestaan mits rekening wordt gehouden met natuurwaarden. Daarbij wordt altijd aangegeven dat drones veel verstoring opleveren voor (broedende) vogels.

Voor het overige, plannen die leiden tot een continue verbetering van de milieukwaliteit in Zeeland, boven de wettelijke minimumvereisten kunnen en zullen indien nodig later worden uitgewerkt in het Milieuprogramma. Hetzelfde geldt voor de problematiek rond plastic korrels.

Tekstwijziging in deel A, paragraaf 4.2: belang voor natuurwaarden aangegeven

Natuur

Bij het toegankelijk, beleefbaar en vindbaar maken van de Zeeuwse natuurgebieden geldt dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de kwaliteit en diversiteit van de natuur. Toegankelijkheid kan ook betekenen dat een gebied vanaf de randen goed beleefd kan worden.

Uw zorg voor negatieve effecten van natuurverbreding op de aanwezige natuurwaarden is onterecht. De focus voor natuurverbreding ligt buiten de beschermde natuurgebieden. Deze natuurverbreding heeft juist tot doel de biodiversiteit te vergroten ten opzichte van de bestaande situatie.

We brengen de meer gedetailleerde voorstellen onder de aandacht van betrokkenen.

Tekstwijziging in deel A, paragraaf 1.4.1: andere formulering gekozen

Tekstwijziging in deel A, paragraaf 1.6: natuurwaarden genoemd en andere formulering gekozen

Tekstwijziging in deel A, paragraaf 1.5.1: andere formulering gekozen

Tekstwijziging in deel A, paragraaf 3.1: toevoeging gedaan waarin intrinsieke waarde wordt genoemd.

Tekstwijziging in deel B, paragraaf 15.4: andere formulering gekozen

Watersysteem en Zoet Water

De Steltkluit doet voorstellen voor een verbetering van het waterbeheer in natuurgebieden (b.v. onderzoek naar verbetering grondwaterpeil) en vraagt de provincie beleid op te stellen voor de verbetering van het watersysteem en het verminderen van het watergebruik (klein- en grootverbruikers), prioriteit te geven aan het ontwikkelen van beleid en maatregelen om gebruik van grijs water te bevorderen en het versnellen van de ontwikkeling van een lange termijn visie voor het in balans brengen van het watersysteem. De Steltkluit doet verschillende voorstellen voor praktische invulling en handhaving.

Tekstueel

Verzoek afwegingsfactor te verduidelijken

Havens en bedrijven

De Steltkluit mist in de visie aandacht voor ecologisch beheer van bedrijventerreinen en "tijdelijke natuurgebieden" op braakliggende terreinen en vraagt in de visie op te nemen dat alleen verruiming van de zone op de westelijke kanaaloever mogelijk is als overige gronden in gebruik zijn genomen.

Recreatie

De Steltkluit maakt zich zorgen over mogelijk negatieve effecten van recreatie op natuurwaarden in geval van functiemenging en uitbreiding van recreatieve infrastructuur. Gevraagd wordt dan ook onderzoek te doen naar de effecten van toegankelijkheid van natuurgebieden op natuurwaarden, kwetsbare gebieden niet toegankelijk te maken en gebieden voor funwatersporten aan te wijzen.

Visserij

De Steltkluit vraagt natuurorganisaties te betrekken bij het verduurzamen van de visserijsector en vinger aan de pols te houden dat natuurwaarden geborgd worden en kwetsbare gebieden beschermd.

Duurzame energie en energietransitie

De Steltkluit vraagt met kennisinstellingen te blijven samenwerken rond energie uit water, eisen op te nemen ter beperking van incidenten met vogels en onderzoek te doen naar de mogelijkheden van alternatieve windmolens. Daarnaast vraagt de Steltkluit via de visie zonnepanelen op daken aantrekkelijk te maken voor ondernemers en het plaatsen van zonneparken te vermijden en verder een studie te doen naar alternatieven voor additionele windmolenlocaties, gebruik van restwarmte uit industrie (haalbaarheid) en verduurzaming van het woningbestand.

Watersysteem en Zoet Water

Het in balans brengen van het watersysteem wordt uitgewerkt in het Zeeuws Deltaplan Zoet Water. Hierin wordt het hebben van een gezond ecosysteem als basis voor een robuuste zoetwatersituatie genoemd als eerste leidende principe. Bij het verbeteren van de zoetwatersituatie is het uitgangspunt dat natuur, net als andere functies, van de verbetering profiteren. Voor het bevorderen van een goede waterkwaliteit wordt nu al bij natuurgebieden landbouwwater zoveel mogelijk omgeleid.

De afhankelijkheid van zoet water in de landbouw is een belangrijk onderwerp van het Zeeuws Deltaplan Zoet Water. Er wordt kennis ontwikkeld en gedeeld om die afhankelijkheid te verminderen.

Onttrekkingsmogelijkheden van grondwater worden gereguleerd via de "Keur watersysteem waterschap Scheldestromen". Daarbij gelden randvoorwaarden die het optreden van onbalans voorkomen. Rond kwetsbare natuurgebieden gelden aanvullende voorwaarden. Het toenevende aantal diepdrains is voor ons wel aanleiding om eventuele effecten hiervan intensiever te monitoren.

Grootschalige onttrekkingen zijn vergunningplichtig en vallen onder de provinciale bevoegdheid. In het vergunningstraject wordt beoordeeld binnen welke voorwaarden verantwoord onttrokken kan worden.

In samenspraak met het waterschap worden de mogelijkheden voor duurzaam gebruik van water onderzocht en zo nodig nader gereguleerd.

Wij nemen uw voorstellen voor praktische invulling, handhaving en het gebruik van grijs water mee.

Tekstwijzing in deel B, paragraaf 16.4: toevoeging wat bedoeld wordt.

Havens en bedrijven

Op p. 149 van de ontwerpvisie wordt biodiversiteit genoemd als onderwerp van verduurzaming van bedrijventerreinen, waarvoor de provincie een subsidieregeling heeft. De toename van biodiversiteit en ecologisch beheer maakt hier, naast energiebesparing en klimaatadaptatie, onderdeel van uit.

De door u voorgestelde verbetering voor de westelijke kanaaloever is niet nodig, dit wordt voldoende gewaarborgd door de randvoorwaarde van zorgvuldig ruimtegebruik bij nieuwe ontwikkelingen.

Recreatie

In de visie wordt het risico van een hoge recreatiedruk in natuurgebieden signaleerd. In gebieden waar kwetsbare natuurwaarden recreatief medegebruik niet toelaten, zijn niet of zeer beperkt toegankelijk. Binnen Natura2000 zijn Toegangbeperkingsgebieden aangewezen die jaarrond niet toegankelijk zijn. De locaties waar waterfuntsporten zijn toegestaan zijn vastgelegd in het Natura2000-beheerplan Deltawateren. Via borden wordt aangeduid waar toegang niet is toegestaan, zodat ook gehandhaafd kan worden. Recreatieve ontwikkelingen in natuurgebieden kunnen alleen plaatsvinden als geen significante effecten op de natuur optreden.

Visserij

We nemen uw vraag ter harte.

Duurzame energie en energietransitie

De huidige wet- en regelgeving rond vergunningverlening voorziet voldoende in bescherming van natuurbelangen en deze afweging kent altijd een volwaardige plaats bij windprojecten in Zeeland. Wij zien geen aanleiding om zelf onderzoek te doen naar alternatieve windturbines. Om onze taakstelling windenergie in te vullen bieden wij onder voorwaarden ruimte voor extra projecten buiten de concentratiegebieden. Het gebruik van restwarmte en verduurzaming van het woningbestand staan daar los van.

Ons zonbeleid zet primair in op zon op dak en biedt slechts in zeer beperkte mate ruimte voor zon op

		land/water projecten. Wij zien geen aanleiding om dit aan te passen. Samen met de gemeenten hebben wij een loket voor zon op dak ingericht. Vanuit dit loket stimuleren wij dakeigenaren zonne-energie op te wekken. Wanneer zich mogelijkheden voordoen voor een nauwe samenwerking met universiteiten en commerciële partijen om water uit energieprojecten te stimuleren, dan zullen wij daarop inspelen.
31. Inspreker 10	<p>Inspreker verzoekt te werken met een CO₂ balans.</p> <p>Inspreker verzoekt de ambitie op het gebied van CO₂ reductie bij te stellen.</p>	<p>Inspreker heeft deze vraag ook gesteld in het kader van de achterbanraadpleging. Wij hebben toen geantwoord dat wij voor de Omgevingsvisie afzien van een CO₂ balans op provinciaal niveau. De reden is dat onze monitoring breder is en veel meer aspecten dan CO₂ omvat. We hebben meer dan 100 indicatoren waar we op monitoren, waaronder meerdere CO₂-gerelateerde indicatoren. In bouwsteen 24 Energietransitie worden deze genoemd.</p> <p>Wij zijn van mening dat wij met het geformuleerde beleid binnen onze mogelijkheden invulling geven aan de ambitie om in 2050 vrijwel geen CO₂ uit te stoten.</p>

4 Ambtshalve wijzigingen op Ontwerp Zeeuwse Omgevingsvisie

Deel A en Deel B	In beide delen zijn redactionele verbeteringen aangebracht in spelling, grammatica en duidelijk taalgebruik.
Deel B, meerdere bouwstenen	Gelijke wijze van formuleren rollen
Deel B, Bouwsteen Mobiliteit	In deze bouwsteen zijn tekstuele aanpassingen gedaan om rollen scherper te beschrijven en om aan te sluiten op de concept regionale mobiliteitsstrategie.
Deel A, Balans in de grote wateren en het landelijk gebied	In paragraaf 3.1 onder Samenhang is een beschrijving van het landelijk gebied toegevoegd t.b.v. gelijke opzet met alinea over Deltawateren.
Deel B, Bouwsteen Archeologie	Bij actie 1.2 is in verband met recente ontwikkelingen de rol van Erfgoed Zeeland als uitvoerende partij voor depotbeheer komen te vervallen.